

fel van-
mint az
rene Jó-
sékli, a
magas
osát.

lkoznak
erkesztő
országot
zomben,
vissza-
inkább
mutat-

a cseh-
zságnak

RÖL.

i iroda
órákor
l jövet
ban lévő

szertint
t el né-
tiz re-
tárt. A
aszt írja,
ést akar
ha ilyen
ny napig
diplomá-
l hivni.
jártak el
ék figye-
időjárás
vül kor-
st" sze-
tó gépe-
ették.

SZÓVÁ-
SOK

megyszáz-
asztások.
szágra és
én földra

anon

ült Álla-
elején 6
Csendes
t. Illeté-
az a fel-
mzetközi
e hozni,

ülésről

városhan
ti eucha-
kalmával
mzetközi
os állam-
ó elégté-
i legátus
ténységet
— Az
esti gyű-
legjelen

érvé-

ád- és

iadó-

atók.

orgógépét

5.

MAGYAR LAJDA

+ 4 lei

Taxa postali p...
aprobării Dir. Gen.

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Budapest
Disztér 1-2

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 118 (1832) Oradea, 1938. mai. 29

Primcolaborator: **dr Gyárfás Elemér**

Budapestről jelentik:

Százötvenezer férfi áldozott az éjféli szentmisén

Miniszterek, katonák, sportbajnokok az Oltáriszentség hódolói között. — Cziffra Kálmán beszéde az ardeali katolikus magyarok nevében

Budapest, május hó.

(Saját tudósítónktól.) Legutóbbi tudósításunkban beszámoltunk arról a káprázatosan szép hajóskörmenetről, amely csütörtökön este ment végbe a Dunán, a parton felsorakozó sokszázszázres tömeg jelenlétében. A késő éjszaka nyúló nagy esemény után újra mozgalmas napra virradt a világkongresszus közönsége.

KATONÁK HÓDOLATA AZ OLTÁRISZENTSÉG ELŐTT.

A Hősök-terén lezajló nagy események közül is kimagaslók a honvédek, hadirokkantak, tűzharcosok közös szentmiséje, amelyet Gerlier Péter bíboros, lyoni érsek mondott. Gerlier bíboros maga is tűzharcos volt, a háborúban mint kapitány teljesített szolgálatot. A háború után lépett be a szemináriumba, felszentelése után tüneményes pályát futott meg és néhány év alatt lyoni érsek, Gallia primása és bíboros lett. A szentmisén a katonaság közösen járult a szentáldozáshoz. Az elsők között volt József főherceg, Rácz honvédelmi miniszter és Sónyi főparancsnok.

AZ IFJUSÁGI GYÜLESEN CSIK FERENC OLIMPIAI BAJNOK SZÓLOTT AZ ÜNNEVELÉS ISKOLÁJÁRÓL.

A kongresszus nagy munkája tulajdonképpen a különböző szakosztályi gyűléseken zajlik le. Pénteken 12 órákor ült össze a Nemzetközi missziós konferencia a Központi Katolikus Kör dísztermében. A katolikus eszperantisták eucharisztikus összejövetele az Omnia-mozgásban volt ugyanebben az időben. A magyar ifjúsági gyűlés az ünnepi csarnokban ment

végbe. Ezen a gyűlésen tartott előadást Csik Ferenc dr olimpiai bajnok az Oltáriszentségről, mint az önnevelés iskolájáról. A Katolikus Akció tárgyában az újjáirosháza közgyűlési termében volt gyűlés, amelyen Bornemisza Géza miniszter tartott előadást a kereszténység helyéről és szerepéről a szociális kérdések rendezésében. Beszédének alapgondolatául Szent Pál egyik idézetét választotta: „Egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, akik egy kenyérből részesülünk.” Társadalompolitikai szempontból — úgymond — ez a felebaráti szeretet eszméjét, az együttműködés révén az élet és munka biztonságát és a létfenntartáshoz szükséges javak méltányos felosztását jelenti. A történelem tanúsága azt bizonyítja, hogy csak az a társadalom erős és fejlődésképes, amely a felebaráti szeretet eszméjét a gyakorlatban is meg tudja valósítani. Utalt XIII. Leó pápa „Rerum Novarum” című enciklikájára, melyben a szociális helyzet javítására hívja fel a figyelmet. A „Rerum Novarum” igazságának hatalmas ereje — úgymond — felébresztette az emberiséget. Világszerte nagy lendületet vett a társadalmi munka, mely a keresztény szociális elveknek a nemzeti életbe való átültetését célozta. Ezeket a törekvéseket foglalja egységbe az Actio Catholica.

A gyűlés Glattfelder Gyula dr zárószavával ért véget.

A második nemzetközi gyűlés

Saját tud. A második nemzetközi gyűlés a pápai legátus jelenlétében az ünnepi csarnokban volt. A gyűlésen Imrédy Béla magyar miniszterelnök mondott beszédet az Eucharisztia-ról, mint a családi szeretet-kötelékről. Beszédében kiemelte, hogy egészséges, erős nemzet csak testben és lélekben egészséges családon épülhet fel.

Utána Hlond, lengyel bíboros magyar nyelven szólalt fel. Hosszas beszédében a lengyel—magyar barátságról, testvériségről és egymásrautaltságról beszélt. Audolent bloisi püspök francia nyelven üdvözölte az egybegyűlteket, majd arról szólt, hogy a gallok nagy szentje, Szt. Márton magyar földről származik és II. Szilveszter pápa, aki Szt. Istvánnak a koronát küldötte, francia poizár volt. Méltatta Szt. Erzsébet áldozatos életét és hangsúlyozta, hogy az a faj, melynek fiaiból ilyen

lelkek születtek, méltó a világ csodálatára.

Ezután még 15 külföldi szónok beszélt a maga nyelvén, de valamennyi — köztük a kanadai és a kínai kiküldött is — néhány szót magyarul is mondott.

Este 10 órákor a nők szentségimádási óráját tartották meg tizenegy templomban, a különböző nemzetiségű résztvevők számára.

PACELLI BIBOROS A PÁZMÁNY EGYETEMEN

Budapestről jelentik: Pacelli bíboros-államtitkár pénteken meglátogatta a Pázmány Péter tudományegyetemet. Az egyetem kapujában a dékánok élén Kenéz Béla rektor és gróf Teleky Pál kultuszminiszter fogadta a Szentánya követét. Kenéz Béla meleg szavakkal köszöntötte a bíboros-államtitkárt, majd átnyújtotta neki az egyetem Pázmány-érmét és albumát.

(Tudósításunk folytatása a 4-ik oldalon.)

Eletkorok a korszakokban

(S. I.) — Azt mindenki tudja, aki újságot olvas, hogy Európa békéje és jövője a franciáknak és németeknek megértésén múlik. Sokféleképpen magyarázták és keresték már e két nagy nép százados ellentétének igazi okait. A sok, különféle magyarázat sorát most új és meglepő szaporítja. Érdekes, kis tanulmányt olvastunk arról, hogy a két nagy nemzet ma legfőképpen azért nem tudja megérteni egymást, mert nem egy nemzedék a kettő. „Az apák és a fiak között ellentétessége emelkedik közöttük...”

A tanulmány számokkal és adatokkal igyekszik bizonyítani a maga igazát.

Közismert valóság az, hogy Franciaországban a természetes szaporodás folyamata hosszú évtizedek óta holtponthoz jutott. Az 1870-ik év körül, a harmadik köztársaság születésének idejében lépett fel ez a tünet. Ebben az időben Franciaországnak 39 millió lakosa volt; több, mint az akkori német birodalomnak, mely abban az időben született meg. Ugyanakkor pedig Angliának mindössze 25 millió volt a lakosa és Olaszországnak sem több. Ha még messzebb megyünk vissza a múltba, a franciákra nézve az arány még sokkal kedvezőbb. A XVII. században Európa legnagyobb, leggazdagabb és egyúttal legnépesebb országa volt a franciáké: 1650-ben minden ötödik európai ember francia volt, ma pedig minden 100 európai közül csak 8 a francia.

1870. óta egyre tart a népszaporaság megállásának sajátságos francia népi jelensége. Okait sokféleképpen magyarázzák, ezek az okok azonban most nem kaphatnak itt helyet. Maga a jelenség is belső francia kérdés maradt volna, ha ugyanakkor, 1870-ben a II. német birodalom megszületése után német földön nem indult volna meg ennek a folyamatnak az ellenkezője: a rohamos szaporodás, mely a világháború előtti csúcspontján elérte az évi 2 millió születést.

Az ellentétek különös találkozásából állott elő a mai helyzet, melyből újszerű következtetéseit az említett tanulmány szerzője levonja.

A francia születési arányszám az 1902—1914. évek között volt a legkedvezőtlenebb: a német születések száma pedig éppen ezekben az években jutott el tetőpontjára: az évi 2 millió újszülötthez. Azok a férfiak, kik ezekben az esztendőkből születtek, ma 24—36 évesek. Amíg azonban ez a korosztály — nagy száma miatt — ma Németországban a többséget, a túlnyomó befolyást jelenti a fokozatosan kisebb számú idősebb korosztályokkal szemben, addig ugyanezek az évszámok Franciaországban — egyre csökkenő lélekszámuk miatt — kisebbségben vannak az előtűnik járó idősebbek mellett, melyek már születésük percétől kezdve sokkal népesebbek voltak s ezen az arányon sem a háború, sem az idő máig még nem tudott lényegesen változtatni. Az eredmény az, hogy a nemzetközi élet területein átlag 35—40 éves emberek állanak szemben 55—60 évesekkel: 20 év az átlagos különbség, szinte egy egész emberöltő.

Ma pedig — s ez az említett tanulmány végső következtetése — az egymást követő nemzedékek között sokkal nagyobb az ellentét, mint általában apák és fiak között lenni szokott: a mai nemzedék között vonul valahol a mesgye, melyről valamikor majd megállapítják a történészek és társadalomtudósok, hogy két korszakot választott el egymástól. Ez a két

nemzedék ugyanannak a népek életében sem igen érti meg egymást, miképpen értse hát meg, amikor századok óta versengő népek érintkezésénél kerül szembe egymással.

Ennyit mond a számoknak e tudós bűvára. Mint minden statisztikai művelet, ez is csak kísérletezés a számokkal. Azonban érdekes kísérlet. Ellene szól, hogy a népeket nem korosztályok vezetik, hanem kimagasló férfiak: írók és költők, hadvezérek és államférfiak. Ezeknek a tehetsége pedig nem függ az életkoruktól s még a szerepük sem, ha valóban nagy és rendkívüli ez a tehetség. Mellette az szól, hogy a nemzetek belső életében valóban döntő a jelentősége annak, ha nehéz időkben van annyi életerős fiatal ember, amennyi a feladatok száma.

Ennek a kérdésnek nagy jelentőségét ma a saját bőrünkön érezzük: a transzylván magyar közéletben és gazdasági mozgalomban szerfelett hiányoznak azok a korosztályok, melyek a világháborúban előbb nagyon megritkultak, a rákóvetkezésekben pedig elhagyták ezt a földet. Négy-öt ezer főre lehet tenni azoknak a tanult ifjaknak számát, akik a különböző szabad pályákon még azokban az években teremthették volna meg megélhetésük alapjait, amikor az nem volt még olyan nehéz, mint ma. Ezek most mondhatatlanul hiányoznak. Az ő életük az a sűrű hálózat, amit pusztán ittlétük jelentene; a gyermekek, kiket nevelhetnének, az újság és könyv, melyet olvasnának; mindez természetes szervezést adna népünk szellemi, gazdasági és politikai életének, olyat, amilyent az omladozó vízmosságának az erős, mély gyökerű fiatal fák adnak.

Ebből a helyzetből, mely nem statisztikai kísérlet tükörképe, hanem maga a mindennapos valóság, újra csak az következik, hogy amit nem adott meg a sors, azt értelemmel és céltudatosággal pótolni kell. Egyetlen népek mincse oly életön szüksége népközösségi köz-tudatra mind szellemi, mind társadalmi, leg-főként azonban gazdasági téren, mint a transzylván magyarságnak: a közösségi szellem közkinccse és közérőve teszi azt, amihez tisztán egyéni — individualista — gondolatvilág és életűtem mellett sokkal több független és ön-álló, terebélyesedő és helytálló élet szükséges annál, amennyivel ma rendelkezünk.

Fecskék Irtá: Sásdi Sándor

Az ember nagy halom sárga földet kapart le a partról. Az asszony kannában hordta rá a vizet. Jobb meg a bal kezében is egy-egy kanna volt. Lehuzta a vállát, nyögött a teher alatt. De cepelte, vitte reggel óta a rengeteg vizet. A sárga föld úgy itta be, mint a tág-törku Buzás Vince a siller bort. Meg se kottyant egy-egy kanna a nagy halom földnek. Pedig az asszony két tenyere már égett, sajgott, mintha csalánnal verdesték volna.

Letette a két teli kannát a földrakas mellé. Az urat nézte, amint feltűrt ingujjal kotorja vermes-kapával a földet. Meztelen karján kidudorodott az izom. Homlokán verejték gyöngyözött. De a kapa csak döngött, csattogott szüntelen a parton. Robajjal szakadozott lefelé a sárga göröngy.

Az ember kezében is megállt a kapanyél. Fejét az ég felé fordította, amelyen könnyű kékség lengedezett. A levegőben érződött a fakadó fűzfák édeskés illata. A gazdag Kelemen kerítése mellett ágaskodtak a fűzfák. Elevezőld ágaikon apró levelek fényltek. A levélkék gyengéd ölekezéséből porzós rügyek kandikáltak kifelé. A nap langyossága csiklandozta elő a fiatal hajtásokból a jó illatot.

Az ember még mindig égnek vetette arcát. Nézte a kékséget, aztán megtörölte kiizadt homlokát.

— Meleg van...

Az asszony nyújtogatta a cepelésben elszib- badt karját.

— Meleg van. Ténnap este má a békák is neszezték a gátot.

— Idejüket érzik. Benne vagyunk a tavaszba.

Világgyűlés idején

Irtá: P. Trefán Leonárd

Hevesen tüzelt a májusi nap. Az emberek fölnéztek a kéklő, felhőlen égboltozatra és azt mondták, hogy jó nyarunk lesz. A fehér orgonabokor olyan volt, mint a fehérruhás, csinosan öltöztetett menyasszony. Tündökölt a fehérségével. Pompázott a kertünk a sok virágtól és gondolkoztunk rajta, hogy a virágtengerből mennyi gyümölcsünk érik. A méhek jókedvűen zenéltek, virágról-virágra járva zümmögtek, májusi virágzenét szolgáltatottak, csak a tarkarigó szólózott bele merészen és élesen. A fenyves melán nézett és hallgatott, kevélykedett vele, hogy az idén sokkal több ágai hegyén, még a vén fákon is, a zsenge, zöld hajtás. Tarka pillangó szállt tova és egy kis gyermek után. Kicsi kalapját dobta utána, de nem tudta elfogni...

Isten csodálatosan szép világában a nagy gyermek, az ember is így kergeti a lepkéket. Csak úgy lohol utánuk. Valamennyi eszmei, szellemi, vagy lelki újdonság van, minél divatosabb és tarkabarkább, annál gyorsabban és féltelenebbül iramodik utánuk. Az emberi agy sok mindent kitermel és ez az oka, hogy értelmi életünknek nincs soha állandósulása és megnyugvása.

Az Eucharisziával szépséges és erős szellemi világ szakad le az égből a földre: az igazság.

Lehet-e elképzelve elgondolni sarkalatosabb, nagyobb, történelmibb életigazságot, minthogy az Isten emberré lett, az örök Ige testté, hogy közöttünk lakozzék... Az Egyház inenn, az utolsó vacsora terméből indul és oda tér vissza és a Tabernákulum nemcsak Szent Péter bazilikájának, hanem a havaslakók kicsi fatornyos templomának is középpontja, ékessége, tartalmassága és nélkülözhetetlen föltele. Ahol Tabernákulum van, ott van Krisztus, az Eucharisztia, a szellemiség, a lélek...

Egyszerű, tanulatlan falusi asszony, aki jóformán írni és olvasni is alig tud, de naponkint táplálkozik és él az Oltárszentséggel, az értelmi élet hihetetlenül magas fokára emelkedik. Nála az élet és a magasabb szempontok, természet titkai és Isten bölcs végzése, társadalmi eligazodás és általános emberi kötelesség egészen világos és egyszerű igazság. Tételeket magyaráz meg, melyeket a tudós fej nem ért, ez okozódik, némelykor hitetlenkedik.

fejét rázza és nem megy előbbre. Az egyszerű falusi néni nekem magyarázatot tartott Szent János Titkosjelenések könyvéből és a Szentírás minden helye világos volt előtte.

Az Eucharisztia neveltje...

Ilyenek voltak a szentek mind egy szálig, mert ők nemcsak a lélekébőséget, de szellemi és értelmi gazdaságuk kincseit az Eucharisziából merítették. Nem új szellemiség, hanem régi, evangéliumi, örök, mint a Krisztus! Krisztus a változatlan, örökre megmarad...

Tessék most elképzelni úrnapi virágos, zöldlombos oltárt a szabadban... Eucharisztikus világkongresszust... Sokezer ember szívét, értelmét megmozdulni a láthatatlan igazság ünneplésére...

Az emberi értelem fölvilágosodik, agysejtek és tekervények megtermékenyülnek, Jézus végtelen és isteni intelligenciájával, fel-foghatalan lángszével érintkezünk.

Nevelődik a bölcs és királyi ember...

Lelkesedés pirossága százezrek arcán és szemében! Nincs még tudat és érzés, mely messze, nyelven és fajiságon felül így összedobogtassa a szívet... Az örök Krisztus az Oltárszentségben határtalan sok jót művel az emberekkel. Isteni jóság tudata, égi jótétemény érzete, örömhála rendkívülisége magyarázata annak az önkívületnek, melybe a hívő lelkesedés elragad...

Lelki egység megvalósítása ez. Csudálatos szeretet útja. Elbűvölő életforma, amilyen nincs és nem volt soha. A neveléstudomány most és az ókorban hiába okozkodott, a társadalomtudomány hiába próbálkozott, azt nem tudta elérni, hogy az emberek egyformák legyenek. Ellenben ez az elbűvölő isteni életforma mindig megvalósítja a lélekegységet.

Emlékezem gyermekkoromra, mikor édes anyám karján a templomba mehettem én is. Az édes emlékek közül az maradt meg ma is egész elevenen, hogy fiúknak és leányoknak, férfiaknak és asszonyoknak ugyanazon egységes ünneplésség, egy gondolat és egyforma kifejezés ült az arcán, mikor a szentáldozástól szemlesütve visszatértek...

Ez a lélekegység! Ez az elbűvölő életforma! Májusi álomból, virágsejtelemből ébredünk a valóság világába: krisztusi emberekké leszünk.

Ez az Eucharisztia munkája.

— Foszlik a fűzfa is. Nédd csak, a Kelemenék gyeröke má csinálja belüle a sipot.

Csakugyan a porosodó uton vékony kis ággal babráigatott a Kelemenék kisebbik gyereke. Kopácsolta a kése nyelével, csavargatta kezével a fűzfaágat, aztán óvatosan lehuzta a könnyen foelzó héjat. Egy-kettőbe kész volt a sip. Igaz nem nagyon szót. Eppen csak sipogott, mint fészeken a most pelyhedző madár. De azért sip volt. Nagyon beleillett szava a megragyogó tavaszba.

Az asszony folsóhajtott. Nézett a kisgyerekre. Aztán jó vette újra a két kannát és ment a kut felé. Az ember is lét kézre fogta a vermeskapát. Nagy darabokban szakadt a föld. A sárga hantok gurulásukban úgy málottak szét, mint a porhanyó kalács.

Kelemenék udvarából kocsi gördült kifelé. Megdobogott a fahid. A kerekeket nyilván elfeledték megkenni, mert úgy nyikorogtak, mintha nagy panaszuk volna. Hátul a kocsiiban eke, borona volt, Kelemen Gergely pattogtatta a két szürke fölött a sallangos szíjostort. Ahogy maglatta a part alatt a vermes embert, megállította a lovakat.

— Mén a munka, Marci?

— Hát. Iparkodunk.

— Ugy is köll, Marci.

A másiknak a hangjában büszkesége melegedett.

— Magamnak dolgozok. Ugy akarnánk, hogy aratásra tető alatt legyen a ház.

Újra megindult a két szürke. Kelemen Gergely még visszakiáltott valamit, de a zörgésben elveszett a hangja.

Marci fűtyörészni kezdett. Valami katonanóta lehetett. Taktusra fűtyülte. Ugy, ahogy vagdosta a kapát a földbe. Akkor hallgatott csak el, ami-

kor az asszony visszajött a kutról. Előtte restelte a fűtyülést. Tudja Isten, hogyan van, de restelte. Inkább csak vagdosta a kapát a földbe. Már eldult az asszony, amikor megszólalt.

— Hallod-e Juli...

— Mongyad má.

Leszállt az emelkedésről. Megtámaszkodott a vermes-kapa nyelében és fundálgatni kezdte a földkupacot.

— Asztunnám, öleg lösz.

— A Kelemen Gergő is azt kurgyalta előbb. Aszongya, hogy ezör vályogot is ki löhet vetni ennyi földbe.

— Akkor hát fordulj mégegyet a kutrú, osztán nekilátunk a sár megcsinyálásnak.

Amíg a menyecske odajárt, elhozta a szederfa alól a zsákot. Kiöntötte belőle a polyvát a földkupacra. Ahogy kiloccsant a kannákból a víz, nekiláttak a széles kapákkal elkeverni a sárban a polyvát. Nehezen ment. Nagy darab sarak ragadtak meg a kapán és huzták lefelé a kezét. Juli úgy nyögött, mint a góthós ember. El is unta hamar a veszködést. Eldobta a kapát, hogy csak úgy hentergett a fűvön.

— Tudom én má, hogyan köll ezt.

Kioldotta a rózsaszínű rőngből kötött masnit és rugta le lábáról a tutyit és belépett a sárba. Elkezdte gázolni, mint a nyomtató ló a kiagyalt zsúpkévet. Csakugyan így szokták a vályog-sarat elkészíteni. Így lehet elegyengetni benne a polyvát. Már pedig abból mindenhová kell jutni. — Másképp nincs tartása a sárnak.

Marci csak nézte, nézte a feleségét. Először csak kuncogott, mintha tollal piszkálgatná az orra alatt. Aztán teliszájjal kibuggyant belőle a nevetés.

Juli megfordult a nevetésre. Fehér arcát megfutotta a harag vöröse.

A katalán katonaság fölkelést készített elő a Negrin-kormány ellen

Az összeesküvést föl'edezték és több magasrangú katonatisztet is őrizetbe vettek. Ismeretlen repülőgépek bombáztak egy francia határvárost

Bilbaoból jelentik: Barcelonai jelentés szerint a Negrin-kormány ellen irányuló összeesküvésnek jöttek nyomára. Az összeesküvés az egyik katalán helyőrség két katonai csoportjából indult ki. Az összeesküvők több más városban is előkészítették a fölkelést. Sok le-tartóztatás történt. Több magasrangú katonatisztet is őrizetbe vettek.

A spanyol harcterekről érkezett jelentések szerint Teruelnél a Valera tábornok csapatai folytatták az előnyomulást és jelentősen előretörték. Tért nyert a navarrai hadosztály is.

Az elmúlt éjszaka ismeretlen repülőgépek bombázták Carbère francia határvárost. Azután a repülőgépek a sötétség védelme alatt eltűntek. Daladier miniszterelnök azonnal intézkedett, hogy hasonló incidens megakadályozása végett kellő katonai csapatok szállják meg Cerbèret. Nyomban érintkezésbe lépett Champinchi haditengerészeti miniszterrel is, hogy a földközvetleni hajóraj néhány egységét a cerbérei partokra irányítsa.

ALCAZOTT KÖZTÁRSASÁGI REPÜLŐGÉPEKRŐL BOMBÁZTAK. A VALENCIAI HATÓSÁGOK ELFOGTAK EGY OLASZ MEGFIGYELŐT.

Burgosból jelentik: Illetékes helyen kijelentették, hogy azok a repülőgépek, amelyek Cerbèret bombázták, a barcelonai vörös bizottság szolgálatában állnak. A köztársaságiak így kísérik meg a nemzetközi látóhatár elsötétítését és a bombázásért való felelősséget Franco tábornok hadseregére hártják. A köztársaságiaknál már hosszú ideje szokásos, hogy a barcelonai repülőtéren több repülőgépet a nemzetiek színeire festenek át. Ilyen álcázott repülőgépek bombázták Cerbèret is.

A köztársasági hatóságok Valenciában le-tartóztattak egy szénszállító hajón szolgálatot teljesítő olasz megfigyelőt s Barcelonába kísérték. Az angol kormány a semlegességi bizottság felhívására lépéseket tett az olasz megfigyelő kiszabadítására.

A Caola Szappan mindennapos használata üdén, fiatalon tartja az Őn arcát, mert finom enyhe habja egyesíti magában egy különleges szappan tisztító erejét és a vitamin-dus Caola Krém jótékony hatását. Gyengéd illata ellenállhatatlan bájít kölcsönöz.

A Caola Szappan csodálatos illata az utolsó darabkáig állandó.

CA-O-LA

Megérkezett Varsóba és Bucurestibe az első román és lengyel nagykövet

Bucuresti. Saját tud. Tudvalevő, hogy II. Károly király legutóbbi lengyelországi látogatása alkalmával a két államfő elhatározta, hogy az egymás fővárosaiban levő követségeiket nagykövetségi rangra emelik. Ez elhatározás alapján a megfelelő diplomáciai átszervezés

mindkét országban megtörtént. Szombaton délután 16.20-kor érkezett meg Bucurestibe Lengyelország első romániai nagykövete, Razcinsky gróf. Románia részéről az első nagykövet Franasovici Richard volt miniszter csü-törtökön érkezett meg Varsóba.

— A rosszak ögyenek ki, még azon rihögsz, hogy gázolom a sárt!

Jobblábával mérgesen beletottyantott a sűrű masszába. Zsupsz, egy sárdarab odaleffent a képére. Az ember még jobban nevetett. Rövideket rikkantott, mint hajnalban a fiatal kakas. A terdét csapkodta. Majd hogy a szeme is megcsordult nevetésben.

Ez kellett csak a menyecske. Egyméregbe kotorta le képéről a sarat. Mintha pofon helyét babrálgatná. Összehuzott szemöldök alól nézett az urára. Aztán leeresztette szoknyáját és kilépett a sárból.

— Ögye meg a rosseb azt is, aki mégeccör belemén. De tudom lsten keservesen megbáni meg, mert sohase lösz vályog ebből a sárbu...

Lefontnyadt a nevetés Marci ábrázatáról.

— Nem-e?

— Hát az én segedelmmel nem.

Ment a kút felé, hogy lemossa lábáról a sarat. Marci csak nézett utána egy darabig, aztán elkialtotta magát.

— Juli!

— Az csak ment.

— Juli, megállj!

Egy kicsit, mintha meglassudott volna a lépése. Valamelyest vissza is fordította fejét. Látta, hogy lépdél utána az ura. Most már nem volt szegény a megállás.

Marci, ahogy szemben állt a durcásarcu menyecskevel és meglátta arcán a sár helyét, már-már ujra elnevette magát. De érezte, hogy nem szabad most tempózni.

— Hát igazán mondtad azt az elébb?

— Micsodát?

— Hogy a rosseb azt is ögye ki, aki mégeccör belemén?

— Hallottad. Értő szóval mondtam.

— Akkor hat jó van.

— Néköm jó.

— Az is jó, hogy szántásra nem lösz tető alatt? Az is, hogy hiába van a félször alatt a szép piros zsinóly? Az is, hogy fizetjük tovább az árendát Buzdiéknak? Az is, hogy megent zsol-lérségbe maradunk?

Lepertyedt a menyecske szája. Elfordította a fejét. A kút felé nézett.

Az uton a Kelemenék kisebbik gyereke bajlódott a sippal. Sipogott, füttyörészett a kis fűzfaszerszám. A nap meg úgy sütött, mintha aranyat szitálna a rétekre.

Marci újra megszólalt.

— Hát akkor mi lösz mast?

Enyhülten melegedett az asszony szava.

— Mi legyön?

— Mert az akarom tudni, igazán mondtad-e elébb?

Juli ingatta fejét. Így mutatta, hogy nem igazán.

El is indultak visszafelé. A menyecske hol a sarat nézte, hol az urát. Egyszerre csak nekidurálta magát és cupp, belelépett a sárba. Onnan kiáltotta megbátorodva:

— De aszondom Marci, nehogy elkezde megint a nevetést.

Akkor látja csak, hogy az ura levetette a papucsot és nadrágot, gatyaszárát feltűri térdiz. Nem is szólhatott, már ott állt mellette a sárban.

— Most csak nevetetünk?

Nem szót a menyecske. Csak elkezdte friss léptekkel a taposást. Mellette az ura. Az is csak emelgette a ragadós sárból ki-be a lábát. Ahogy összeakadt a tekintetük, egyszerre elkezdtek nevetni mindketten. Azt mondta a menyecske:

— Muzsikaszóra lóhetne ezt csak istenigazában járn.

Az ember el is kezdte a füttyözöt. A katonanótát fujta szépen, taktusra.

Jó sokáig taposódtak már, amikor Marci kilépett a sárból.

— Asztunnám, jó lesz mast.

— Ugy meg van ez dagasztva, mint a kenyértészta.

Juli is abbahagyta a dögönyözést. Futott az egyik kannával a kútra. Mikor visszajött, nem volt rajta sár. Vastag sugárban öntözte az ura lábára is a vizet. Mikor az is letisztult, nekilát-tak a komoly munkának. Az ember előszedte a két vályoghányót. Téglalakú deszkaráma volt ez. Most már kézzel kellett beleturnni a sárba. Két tenyérrel mérték ki a rámba. Tapasztásterü mozdulattal elsimitották a felületét. Ugyhogy a sár jól belemenjen a szegletekbe. Akkor óvatosan kiemelték a deszkatákolmányt. Fertályóra se telt el, már hosszú sorban sárgult a szépformájú vályog.

Az ember nézte, nézte és látszott, gondolatban már rakosgatja, építgeti őket egymás mellé.

— Olyan ház lösz ez, hogy a gazdag Kelemen is ellakhatna benne.

— El ám! Még a vicispán is.

— Szegény embernek meg kiváltkép jó. Mer-hogy a házhely meg ingyenbe van. Földreformba adják az urak.

— Adhatik. Nem az üvékék.

— Merhogy mast má a mienk. Megszenved-tél érte...

— Három év a háborúba...

— Meg a fogság! Az is négy esztendő.

Csattogott a farámában a sár. Szaporodott a sorban a vályog.

— Olyan ház lesz ebbü...

— Aszondom, Marci, kivalóztatjuk a szobát.

Százötvenezer férfi az Oltáriszentség előtt

(Tudósításunk folytatása az első oldalról).

Budapestről jelentik: Az Eucharisztikus Kongresszus lelki kihatásaiban nagy jelentőséggel bíró megnyilatkozása volt péntekről szombatra virradó éjszaka a férfiak szentségimádása a Hősök-terén. A férfizarándokok óriási tömegben vonultak ki az ájtatosság színhelyére. Tizenöt különvonat is érkezett erre az alkalomra és mintegy százötvenezer katolikus férfi jelent meg az éjszakai ájtatosságon.

A szentségimádást Bangha Béla és Csávossy Elemér jezsuita atyák vezették. Az Oltáriszentség kitévelését Glattfelder Gyula csanádi püspök végezte.

A szentségimádás áhitatos, csöndes perceiben megrendítő határozottsággal tört fel a százötvenezer férfi szívéből a hitvallás. Csávossy atya felhívására egy emberként felelt ez a nagy sereg:

— Tiltakozunk! Tiltakozunk a hitetlenség minden formája ellen! Tiltakozunk az Egyház szabadságának elrablása, az ifjuság félrevezetése, az erkölcsatlenség minden formája ellen. Tiltakozunk minden lerombolt templomért, minden leölt papért, apácáért és hívőért, minden elvett iskoláért és kórházért!

A hitvallás főnséges perceit a bensőséges közös hűnvallomás követte.

Szombat: A harmadik nemzetközi gyűlés

A harmadik nemzetközi gyűlés az ünnepi csarnokban a Szentatya kövelének jelenlétében zajlott le. A gyűlésen Kállay Tibor volt miniszter mondott beszédet „Az Eucharisztia a szeretet köteléke a társadalmi osztályok és nemzetek között” címmel. Beszédében utalt a kongresszusnak arra a célkitűzésére, amely a Szentatya szándéka is volt, a népek és nemzetek békéjére. Rövid angol beszéd után, amelyet Scott amerikai ügyvéd mondott, a 3 perces felszólalások következtek.

DR CZIFFRA KÁLMÁN BESZÉLT AZ ARDEALI MAGYAR KATOLIKUSOK NEVÉBEN.

Dr Cziffra Kálmán a 3 perces felszólalások során a következőket mondta az ardeali magyar katolikusok nevében:

„Az ardeali római katolikus Népszövetség nevében és megbízásából, mely az uralomváltás után elsőként foglalta egységes szervezetbe a Katolikus Akció elveinek alapján a Ro-

— A konyhában mög sporherd lész, nem kemőnce.

— Őszel meg fehérrel bevokoltatjuk a házelejít.

— De csak akkor, ha szépen megterem a kukorica a Buzdiék feles-fődjén. Meg, ha jó ára lész a kukoricának...

Frissen járt a kezük. A nap meg csak szárogatta a csillogó vályogot. Mintha csak siettetni akarná munkájukat.

Marci felegyenesedett a guggolásból.

— Majd kiszakad a derekam.

— Néköm meg az orcám viszket.

— Azon segíthetsz.

— Ugy ám, ha bemaszitolom a képemet.

És mutatta kezét, melyen dudorosán vastagodott a szár.

Az ember odaült a kifaragott gerendára.

— Majd kiszakad a derekam.

Nem panaszosan mondta ezt. Eppen csak ugy odavetette. Juli lesimitotta egy kis fadarábbal kezéről a sarat. Ő is odaült a gerendára.

A nagy tavaszi kékség ugy nyilott fölöttük, mint az álombeli virág. A szederfáról gyors surranással két fecske röpött le. Odaszálltak az egyik nedves vályogra. Szinte egyszerre mártották meg csőrüket a puha sárban. És már szálltak is odább. Le nem vették róluk a szemüket. Nyil egyenest repült a két madár és eltűnt a Kelemenék házának ereze alatt.

Marci felállt a gerendáról. Arrafelé hőkőtt fejével, amerre a fecskék eltűntek. Csöndes hangon mondta:

— Rakik a feszket.

— Rakik ám.

A két fecske csivogva szállt visszafelé. De ők már nem figyeltek rájuk. Nekihajoltak a munkának. Csattogott a rámában a szár, szaporodtak a vályogrendek.

— Bocsáss meg nekem, óh szentségi Jézus! — hangzott a férfisereg bűnbánatának kifejezése. — Bocsáss meg minden elmulasztott szentmiséért, a család és gyermekek ellen elkövetett bűnökért; a rossz példaadásért; a hivatalban elkövetett kötelességmulasztásért! — Ebben a percben mindenki úgy érezte, hogy Isten valóban közöttük jár.

ÉGŐ GYERTYA A KÉZBEN, A HIT LANGJA A SZÍVBEN.

Az elmélkedés alatt egyszerre kialudt a Hősök terén minden lámpa és az ájtatoskodó hatalmas férfisereg minden tagjának kezében gyertyalángok lobbantak fel. Az elmélkedést a magyar nyelven kívül nyolc külföldi nyelven is elmondották. Éjfélre járt az idő, amikor a lélekemelő ájtatosságnak vége volt. Éjfélkor vonult Goma Thomas Ysidor, toledói érsek. Spanyolország hiborosa az oltár elé. A szentmise keretében háromszáz pap áldoztatta a férfiak hatalmas seregét, hatszáz díszbe öltözött ministráns segédletével. A spanyol hiboros érsek, amint már megirtuk, a sokat szenvedett spanyol földön termett borral mutatta be az éjféle szentmise-áldozatot. A férfiak százezres tömegének szentáldozása több órán át tartott.

mániához csatolt területek magyar katolikusait, kifejezem alázasos hódolatunkat és mély-séges hitünket az Oltáriszentségben jelenlevő Krisztus iránt, akinek tiszteletére őseink Ardea történelmi földjén annyi ékes szentegyházat és oly sok időálló intézményt és szerveket alkottak.

Földi javakban szegények és hatalomban gyöngék vagyunk, de gazdagok és erősek a szentségi Jézusban, ki lelkünket táplálja s a ki nekünk áldó, védő és irányító kezét magunkon érezzük és követni igyekezünk.

A letűnt évszázadok alatt is mi voltunk a keleti Kárpátok és a Hargita tövében a katolicizmus legszűkebb és sokszor magárahagyott bástyája; mindig törekedtünk híven teljesíteni ebből folyó feladatainkat s hisszük és reméljük, hogy az eucharisztikus gondolatot a mai időkben is méltóan fogjuk képviselni és érvényre juttatni.

Eppen ezért e magasztos eszme szolgálataiban, igaz ragaszkodással, a szeretet isteni parancsszavának teljes átérzésével csatlakozunk az eucharisztikus kongresszushoz és köszöntjük annak magas vezetőit és összes résztvevőit.

Egyidejűleg mélységes tisztelettel, fiúi alázattal és gyermeki bizalommal fordulunk Öminenciájára a Szentséges Atya Legátusa felé, kérve őt, fogadja és tolmácsolja a velünk szemben annyi atyai jóságot tanúsító Pápa őszent-sége előtt is a mi törhetetlen hűségünk kifejezését.

Szombaton este a színházak és az Operaház díszelőadásai zajlottak le.

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók
dr Karácsonyi János püspök
összes művei:

A magyar nemzet honalapítása 896—997
ára 40 lel helyett 20 lel
Új adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez ára 50 lel helyett 20 lel
A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre 100 lel helyett 50 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig I. 300 lel h. 150 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig II. 300 lel h. 150 lel
Vidéki megrendeléseknél plus 15 lel portó.

Kapható:

• MAGYAR LAPOK KÖNYVOSZTALYÁNÁL

* Székrekedésben szenvedőknél reggel felkelkor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélénkíti, a vért felrészíti, az idegeket megnyugtatja, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Elutaztak olaszországi utasaink

Szombaton délelőtt ragyogó tavaszi napfényben, vidám hangulatban indultak el olaszországi társasutazásunk résztvevői az Örök Város felé. Már tíz órakor benépesedett az oradeai nagypályaudvar elsőosztályú váróterme, — ahol utasaink gyülekeztek — és ahol utazási osztályunk tisztviselői várták a társasutazás résztvevőit. Boldog, mosolygó arcok köszöntötték egymást, sokan virágokat hoztak ki ismerőseiknek, rokonaiknak s olyan volt az egész váróterem, mintha az örök tavasz, Nápoly mosolygó ege küldte volna ide verőfényes sugarait.

Kévéssel fél 11 előtt berobogott a bucurest gyors és a társasutazásunk résztvevői gyorsan és kényelmesen elhelyezkedhettek fülkékben. Fél tízenegy órakor menetrendszerű pontossággal indult el a vonat Budapest felé, ahová délután 4 órakor — mint tudósítónk jelenti — szerencsésen meg is érkeztek a kirándulók. Budapestről vasárnap este indulnak tovább Olaszország felé. Budapestben igen sokan csatlakoztak társasutazásunkhoz azok közül, akik előre utaztak az Eucharisztikus Világkongresszusra s Budapesttől külön kocsikon folytatták a utat. Hétfőn reggel érkeznek meg utasaink Velencébe s kedden már Rómába robbog be velük a vonat.

Alszervezik a salumarei mezőgazdaságot

Satumare. Saját tud. Coman Simion ezredes-prefektus elnökletével a vármegyehezán mezőgazdasági értekezlet volt. A megbeszéléseken jelen voltak a megye mezőgazdasági mérnökei és mezőgazdasági kamaráinak elnökei. A megyei mezőgazdasági termelési ujjászervezésére fontos újítások életbeléptetését határozták el az értekezleten. Copalnic Mánasturon új mezőgazdasági központot állítanak fel. A gabonatermesztés előmozdítását megszervezik. Díjakat tűznek ki a mezőgazdasági termékek nevesítésére. A nyár folyamán nagyszabású buza-versenyeket rendeznek. Juh-termékeket készítő tanfolyamokat állítanak fel a megye több részén és az okiráltságból hoztatnak hozzájuk oktatókat. Juhtanfolyam lesz Copalnic Mánasturon, Someutan és Baiamaren. Ellenőrzést szerveznek a gyümölcsfa állományok jókarbantartására. Dr Simu Octavian subprefektus megállapítása szerint a fásítási munkálatok terén Satumare megye az első helyen áll az országban. Elhatározták még az értekezleten, hogy szakképzett csordások és pásztorok képzésére Ardenen július 19—21. között, Gherța-Mican junius 26 és július 2 között, míg Negrestiben július 3 és 8 között tanfolyamot rendeznek.

A timisoarai Segélyező Egyesület oradeai fiókjának közleményei

Közöljük, hogy tagokat 85 éves korig, orvosi vizsgálat nélkül felvesszünk. A tag első 3 hónapi elhalálása esetén a befizetett tagdíjakat a fizetők visszakapják. Három hónap után, de egy éven belül történő halálozás esetén, minden betöltött egy hónapi tagságért két és félszeres járulékot kapnak a fizetők. Egy évi tagság után bekövetkezett halál esetén a segély-összeg 8000, 12.000 és 18.000 lei között változik, de amely ösz-szegek, a fizetési évek arányában 8000, 12.000 és 24.000 leire emelkednek fel. Tagdíjat tovább senki sem fizet, mint 6 év és 8 hónapon át. Természetesen halálozás esetén a további tagdíj fizetése megszűnik.

Ez alkalomból értesítjük Marghita és vidéke, Cehul-Silvania és vidéke, Simleul-Silvania és vidéke községek lakosait, akik ezen temetkezési segélyezés iránt érdeklődnek, hogy újabban felvilágosításért.

Marghítán: Bereghy Andor bankigazgató urhoz, a Hitelbank helyiségében.

Simleul-Silvanién: Józsa Ferenc nyug. Állomástfőnök urhoz, Str. Bratianu 12. szám alatt és

Cehul-Silvanién: Melaga Pál urhoz, az ottani telefon központ vezetőjéhez, mint az általunk megbízott vezetőkhöz sziveskedjenek fordulni.

Bármily felvilágosítást ez ügyben oradeai fiókunk is megad, Parcul Stefan cel Mare No. 3. alatt. Telefon 19-54

Az északeurópai államok semleges szövetsége

Stockholmból jelentik: Dánia, Izland, Finnország, Norvégia és Svédország képviselői pénteken a külügyminisztériumban semlegeségi nyilatkozatot irtak alá.

A francia külügyminiszter őszkor Törökországba utazik

Párizsból jelentik: Azzal a látogatással kapcsolatban, amelyet a párizsi török nagykövét Bonnet külügyminiszternél tett, lehetségesnek tartják, hogy Bonnet szeptemberben hivatalos látogatásra Ankarába utazik.

Ötvenmillió közigazgatási panamát lepleztek le Durostor megyében

Bucurestiből jelentik: Az „Ordinea” című lap mai számában szenzációs leleplezéseket közöl a vizsgálattal kapcsolatban, amelyet az igazságszolgáltatási hatóságok Tascu-Pucerea volt liberális képviselő és prefektus Ghioaga volt prefektus, Nicolae Ghita volt polgármester és egy Alhale nevezetű török kijáró ellen. Valamennyiüket néhány héttel ezelőtt letartóztatták, a vádtanús azonban a Tascu-Pucerea ellen kiadott letartóztatási végzést megsemmisítette.

Nobloc vizsgálóbíró most új vétségeket derített fel a fentiek terhére, akik éveken keresztül kezükben tartották Durostor megye közigazgatását. Megállapítást nyert, többek között, hogy a kormány annakidején 48 vagon válogatott búzát küldött a megyei mezőgazdasági kamarának, hogy ezt szétosztja a kolonisták között. Tascu-Pucerea és társai értékesítették a búzát és a pénzen megosztották. Hasonlóképpen jártak el a mezőgazdasági kamarának küldött tenyészbikákkal és tehennel. Az újabb felfedezett panamák összegét 50 millióra becsüli a vizsgálóbíró. A pénzt javarészt bulgáriai bankokban helyezték el.

Codreanu előtt a fogházban kihirdették az ítéletet

Az elítélt nevében Gheorghiu Lizetta ügyvédő bejelentette a fellebbezést

Bucuresti. Saját tud. Radu Jonescu katonai főügyész Tudor Petrescu jegyző kíséretében péntek hajnalban megjelent Codreanunál a fogházban és közölte vele az ítéletet. A katonai büntető perrendtartás szerint ugyanis a vádlott nincs jelen a tárgyalási teremben az ítélet kihirdetésekor. Ugyancsak pénteken délután Lizetta Gheorghiu ügyvédő, aki a főtárgyaláson egyike volt Codreanu védőinek, bejelentette a katonai törvényszéken az elítélt fellebbezését.

A GPU pokolgéppel adja alkalmazottainak a fegyelmi büntetést

Amsterdamból jelentik: Jelentették, hogy Rotterdam utcáin a napokban több bombarobbanás történt. A robbanásnak egyetlen halottja volt, egy Novák nevű egyén, akinek íratái között Csehszlovákiában kiállított útlevelet találtak. Az ügyei kapcsolatban letartóztattak egy férfit, akit Novákkal gyakran együtt láttak. Mint a rendőri nyomozás megállapította, megerősítést nyert az a föltevés, hogy kommunista merénylőtről van szó. Novák, aki a G. P. U. szolgálatában állott, magára vonta a G. P. U. elégedetlenségét és ezért elakarták tenni láb alól. Hamis úrügyei Rotterdamba csalták, ahol, állítólag, okmányokkal telt csomagot adtak át neki. A csomagban azonban pokolgép volt. Ez okozta halálát.

Ismét a paradentozis egyik esete...

Az ok? Nem ritkán: a fogkő! Következménye? Meglazult fogak! Ezért harcoljunk a fogkő ellen — Kalodont fogkrémmel, ez az egyetlen, amely Romániában a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfortzin-Oleatot tartalmazza. Eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

Most nagy tubusban is kapható

fogkő ellen **KALODONT**

A mexikói fölkelők elfoglalták az államszövetség egyik államának fővárosát

Newyorkból jelentik: A mexikói zendülők rajtaütöttek Potosi állam fővárosán, San Luis de Potosin és hatalmukba kerítették. A központi kormány jelentésében maga is elismeri, hogy a város átmenetileg a zendülők kezébe került, de hozzáteszi, hogy a kormánycsapatok repülőrajja a zendülőket elűzte. Magánjelentések azonban azt állítják, hogy a város még péntek este is a zendülők kezén volt.

(Mexiko hivatalos neve: Mexikói Egyesült Államok. Alkotmánya szerint államszövetség, melynek 28 tagállama van, 3 önkormányzati területe és egy államszövetségi kerülete. Az államszövetség egész területének egymillió 970 ezer négyzetkilométer a kiterjedése, s 17 millió a lakosa. Potosi állam területe 64 ezer négyzetkilométer (kétharmadrésznyi Transylvania), s lakosai száma 600 ezer. Az egyes tagállamoknak külön alkotmányuk van, saját választotta kormányzókkal, s belügyi önrendelkezéssel. A külügy, hadügy és pénzügy közös a többi tagállamokkal.)

Az ideai termés kilátások a közepesnél jobb eredményt ígérnek

Hivatalos megállapítás a földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentésekből

Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a mezőgazdasági helyzet általában jó, kivéve a jégeső sújtotta vidékeket. Az ideai termés, úgy számítják, meg fogja haladni az utóbbi évek termésének közeparányosát.

Minthogy azonban a kereskedelmi és ipari adót e kategóriák számára az üzleti forgalom alapján állapítják meg, ami viszont a könyvekből derül ki, a miniszter most felhívja az adózók e kategóriájának a figyelmét arra, hogy nem tudja őket felmenteni azoknak a lajstromkönyveknek a vezetési kötelezettsége alól, amelyekből meg lehessen állapítani a megadóztatásukhoz szükséges adatokat. A cégek ugyanis, ha nem vezetnek ezeket a könyveket, a megadóztatás csak az adóközegek becslése alapján történhetik.

A KISKERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK ÜZLETI KÖNYVVEZETÉSE NEM KÖTELEZŐ, DE ADÓZÁSI OKBÓL MEGIS SZÜKSÉGES.

Bucuresti. Saját tud. Ismeretes, hogy az ipar- és kereskedelmi miniszter a kisiparosok és kiskereskedők terheinek könnyebbítése céljából elrendelte, hogy azok, akiknek a múlt évi kereskedelmi vagy ipari jövedelme nem haladta túl a 150 ezer lejt és akik megfizették a 200 lejes „taxa forfeitară”, ne büntetessenek meg akkor sem, ha üzleti könyveiket nem vezették rendben.

Eszerint, — magyarázza a *Timpul*, — a kérdéses könyvek vezetése nem kötelező tulajdonképpen, de szükséges, mert a könyvek nem vezetése nem von ugyan büntetést maga után, de az adóközegek becslése alapján történő megadóztatás miatt ez mégis büntetéssel egyértelmű hátránnyal jár.

Pacelli bíbornok- legátus beszél

Emléksorok az Eucharisztikus Világkongresszus üdvözlő estjéről

Budapest, 1938. május 24.

Ha nem volnék katolikus; ha nem ismerném az Evangéliumot; ha nem tudnám azt, hogy a kereszténység tündöklő szépségei, örök értékei és igazságai a világ végezetéig fogják gazdagítani, termékenyíteni és irányítani az emberek gondolkodását, érzelmeit és cselekedeteit; ha nem hinném Krisztust, a világ Megváltóját, minden teremtet lény legfőbb Urát és Királyát; ha pogány volnék és szívtelen és kihült lelke tűzhelyén szikrája se csillogna a hitnek és szeretetnek, akkor is lenyűgözne és megbűvölne az a grandiózus kép, amely itt körülvesz és az a belső fenséges nagyszerűség, mely ebben a képben megnyilvánul.

Százerek sereglettek itt össze a világ minden tájkáról. Északiak és déliek, távol keletiek és nyugatiak; fehérek, sárgák és feketék... tudós fők és egyszerű emberek; papok és világiak; nők és férfiak; felnőttek és ifjak; gyermekek és 70-en felül levő aggastyánok, akik tíz-húszféle nyelven, de egy hittel, egy szívvel, egy gondolattal telítve borulnak le és hódolnak az ég és föld ura és királya: Krisztus előtt...!

Az ünnepi csarnok óriási terme kicsinek bizonyult. Pedig még csak az üdvözlésnél tartunk. A zárándokvonatok nagyobb tömege még ezután érkezik, s holnap lesz az ünnepélyes megnyitás. A Hősök-terén épült monumentális oltár körül négyszázezer ember részére készítettek ülő és álló helyeket. De azt hiszem, az is kevés lesz a résztvevők befogadására.

A hatalmas ünnepi csarnok boltozatát és oldalfalait fehér-sárga mennyezetvázsnak és oldalfüggönyök borítják. Ezen a két színen kívül más szín nincs a teremben. Egymás után vonulnak fel a magas emelvényre a világ legkülönbözőbb tájáról érkezett érsekek és püspökök. Szívélyesen, szent szeretettel köszöntik egymást. Két percen belül már bizalmas beszélgetésbe kezdenek. Mindenki ismer mindenkiket. Nem személyesen, hanem a lelkükön, a szívükön: a hitük és szeretetük egységén keresztül. Ez a szent hitbéli egység és ez a szent szeretetközösség, — meg az a ragyogó tiara ott a homlokfal közepén, a legátus trónja felett, mindennél jobban összefűzi őket. És mégis mindegyik a maga fajtájának embere, a maga népének vágyait hordozza, a maga nemzetének önzetlen, áldozatos lelki apostola. A katolicizmus szolidaritása nem mossa el és nem bontja le a faji különállóságokat, a sajátos népi értékeket, a nemzeti szépségeket, hanem azokat egy szent szintézisbe foglalva akarja szolgálni az egyetemes emberiség üdvét.

A bíbornokok részére a legfelsőbb emelvényen külön trónszékek állanak. Mindegyik trónszék fölött a biboros címere látható. Középen ül — emelkedett helyen — a pápa legátusa, Pacelli Jenő biboros államtitkár. Arca csupa értelem. Szeméből az örömmel és a figyelemnek fénye sugárzik a lelkes közönségre. Láthatólag nagyon boldog. Meghatják és megragadják az üdvözlések őszinte és emberi szavai s az a nagy szeretet, mely a hallgatóság szívéből felé és rajta keresztül a Szentatyára felé árad.

Most ő áll fel. Szikár alakja kiegyenesedik. Mellén szétnyílik a földig érő biborköpeny, két karját üdvözlésre emeli — s beszélni kezd.

Külön tanulmányt lehetne írni Pacelliről, a szónokról. Csengő hangja betölti az egész termet. Nagy fekete szemei szuggesztív erővel kényszerítik ki mindenkiből a figyelmet. A légy zümmögését is meg lehetne hallani, akhóra a csend. Figyelem. Elbűvölten és átadva magamat teljesen és maradéktalanul a szónoklat

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

A cseh parlament ülését bizonytalan időre elhalasztották

Tanácsstalanságok és új tervek a nemzetiségi kérdés körül. — A prágai német követ ismét látogatást tett Krofta külügyminiszternél az újabb határsértés miatt

Prágából jelentik: Hivatalos jelentés szerint a parlament május 31-re összehívott ülését bizonytalan időre elhalasztották. A kormány reméli, hogy addig a parlament elé terjesztheti a nemzetiségek nyelvhasználatára és az állami hivatalokban való arányos részvétele tárgyában hozandó intézkedéseket. A tót tartományi elnök hatáskörét törvény útján kibővíti és a tartományi elnök mellé a Felvidék részére külön tanácsot szerveznek. Ezzel a többi között a felvidéki magyar kívánatoknak akarnak eleget tenni.

Prágából jelentik: Péntek délután összeült a politikai minisztertanács, a kormány tagjainak szűkebbkörű tanácskozása.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint a prágai német követ újból látogatást tett

Krofta külügyminiszternél a határcsúszások ügyében.

A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTER ÉS A SZOVJET PÁRIZSI NAGYKÖVETE A CSEHSZLOVÁKOKRÓL TANÁCSKOZOTT.

Párizsból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter péntek délután újabb tanácskozást folytatott a csehszlovák kérdés tárgyában. Az utóbbi napokban jelzett enyhülés tovább tart. A szovjet nagykövet, aki vasárnap szabadságra utazik Moszkvába, a francia külügyminiszter előtt szintén erről a kérdésről tárgyalt, majd megbeszéltek a két országot érdeklő valamennyi kérdést.

Látogatást tett péntek délután a francia külügyminiszternél a török nagykövet is. Ez a látogatás az alexandretti szandzsák ügyével függött össze.

Az angol külügyminiszterium megbízottja a prágai angol katonai attaséval a csehországi határvidékre utazott

A német külügyi félhivatalos lap tárgyilagos megfigyelést kíván az angoloktól

Prágából jelentik: Beavatott helyen megállapítják, hogy Strang, az angol külügyminiszterium közép-európai osztálya vezetője nem mint hivatalos megfigyelő érkezett Prágába. Strang a prágai angol követtel, Newton-nal péntek délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott. Ezután az angol katonai attasé kíséretében a határvidékre utazott, anélkül, hogy a cseh államférfiak közül valakinél látogatást tett volna. Newton a Stranggel folytatott megbeszélés után hosszabb ideig tárgyalt Hodzsa miniszterelnökkel.

Berlinből jelentik: A német külügyminiszterium félhivatalos lapja, a „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz“ foglalkozik azzal a tervvel, hogy angol megfigyelőket küldenek ki a sudéta-német területre. Ez a gondolat — írja a lap — nyilván abból indul ki, hogy Angliának ezen a területen nincsenek

közvetlen érdekei és így német részről elfogulatlanok tekinthetők, bár a legutóbbi nyolc nap eseményei nem erősítették meg feltétlenül ezt a felfogást.

Wikendezők figyelmébe!

Friss teavaj, turó, sajt-különlegességek, hus és halconservék, szalámi, 1^a császárhús, olcsó árakban beszerezhető!

Mezei János

Oradea, P. Uniri 2, volt Janky-üzlet

szépségének és varázsának. Nem tudom a szememet levenni róla. Nem értem, mit mond, de érzem minden szavát. A gyönyörűen csengő, dallamos olasz szavak úgy ömlenek ajkairól, mint a forrás vize. Lelkem belemerül és megleveledik a zengő szavaknak magukat megéreztető értelmétől... Pacelli beszél... A második mondatnál már meglendülnek a karjai s gondolatait olyan finom, kifejező gesztusokkal kíséri, amelyeket a szónoklat legnagyobb mestereitől se láttam eddig. Csupa

tűz már az egész lényé. Ég, mint egy fáklya s felgyújt, magával ragad és magával sodor mindenkét. Az erő és öntudat ott cseng, ott zeng minden szavában s ott iveli át a világmindenséget minden gesztusában. Ez az ember itt és így, ahogy felmagasodik mindenki feje fölé, ahogy lángol, ahogy felgyújt, fellekesít és magához emel mindenkét, — maga az örök és győzhetetlen Krisztushit, maga a harc és mindig diadalmas világnézet.

DR LÉBER JÁNOS.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regels Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postafutárképzési csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: dr Sulyok István
Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénkebb déli, délnyugati szél, éjjel és holnap, főleg nyugaton zivatar, a hőfok ma még emelkedik, holnap nyugaton csökken.

IORGA PROFESSZOR ELUTAZOTT A VELENCEI NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSRA. Bucuresti. Saját tud. Iorga professzor a feleségével együtt elutazott pénteken Olaszországba, ahol Velencében résztvesz a népművészeti kiállítás június 1-én történő megnyitására, amelyen Románia is kiállít.

Iskolai elnevezések, amiket a minisztérium megszüntetett. Bucuresti. Saját tud. A nemzetnevelésügyi miniszter elrendelte, hogy a Sorocamegyei iskolák, amelyeket Mihaila és Ieremia volt vezető tisztviselőkről neveztek el, ne viseljék tovább ezeket a neveket, mert a két vármegyei előkelőség különböző szabálytalanságok miatt börtönben ül.

EUCCHARISZTIKUS ÜNNEPSÉG AZ ORADEA-OLOSIGHI PLÉBANIATEMPLOMBAN. Az oradea-olosighi plébánia-templomban a 34-ik Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából ötnapos eucharisztikus ájtatosság volt. A szentbeszédet *Béteky* Ferenc hittanár, zárdalelkész mondta. A befejező ünnepség vasárnap lesz. Délelőtt fél 10 órakor ünnepi nagymise, a szentbeszédet *Kovrig* Gyula mondja. A szentmise alatt a hívek és az összes vallásos egyesületek közös szentáldozáshoz járulnak. A mise alatt az Orsolya-zárda „Cecilia” énekkara a Missa de Angellist énekl. Délután fél 7 órakor az olosighi plébánia-templomban litániát és szentséges körmenetet tart *Molnár* D. Kálmán prelátus-kanonok, püspöki helynök. A szentbeszédet *Béteky* Ferenc mondja. Esperesi értekezlet határozata szerint a többi katolikus templomokban a szokott májusi litánia nem lesz megtartva, hogy a hívek minél nagyobb számban vehessenek részt az eucharisztikus körmeneten.

Hullám fürdő

MEGNYILT!

Ismét rendőrkékre kerültek a balamarei Vida kanonok tolvajai. Satumare. Saját tud. Az elmúlt télen Kovács Sarolta és Kovács Gizelia rovtöltő tolvajok cigányasszonyok ellopták Vida balamarei kanonok nagyértékű aranykeresztjét. A rendőrség annakidején letartóztatta a vakmerő tolvajokat és a bíróság másfélhavi foghazra ítélte őket. A cigányasszonyok az elmúlt héten szabadultak ki a fogházból. Első dolguk az volt, hogy meglopják Grünfeld Gizella Filipescu-utcai lakost, továbbá öv. Lénárd Istvánnét és Grosz Sámuelné. Mindhárom károcsolt lakásába távollétükben surrantak be és nagyértékű ruhaneműt és ékszert vittek magukkal. A rendőrség emberei azonnal a cigányasszonyokra gyanakodtak. Kiderült, hogy a tolvajok Oradeára utaztak. Kovács József detektív az elmúlt napok egyikén átutazott Oradeára, ahol sikerült letartóztatni a cigányasszonyokat, akiknél több lopott holmit megtaláltak. Kihallgatásuk során átadják őket az ügyészségnek.

Tízéves találkozó. Az oradeai Immaculata intézet 1927-28-ban végzett növendékei felkérésre, hogy a június 29-én tartandó találkozóra haladéktalanul jelentkezzenek volt osztálytársuknál: Megyeri Borbálánál, Oradea, Str. Wilson 4.

Bérmálás a Banatban. Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök május 31-én kezdi meg bérmautját. Ezen a napon, délután, Banlocon, június 1-én délelőtt Ofenita, délután Partos községben, június 2-án délelőtt Sag, délután Partia községben, június 3-án pedig Peculnoul és Giulvazon osztja ki a bérmálás szentességét. A püspök ezután visszatér Timisoarára és június 5-én — pünkösöd vasárnapján — a székesegyházban bérmál. Június 2-án megjelenik Detán a katolikus leánynapon, azután folytatja bérmautját a ciacovai esperesi kerületben. Június 7-én Crucenin lesz bérmálás, míg 8-án Ciavos és Gier, 9-én Dolat és Tolvadia községekben. Timisoarára visszatérve június 11-én Ciacovára utazik a főpásztor, ahol 12-én a templomot ünnepélyesen konzekrálja. Ugyanaznap délutánján Ghiladon, 13-án Ciacovan, 14-én pedig Conacul Josif községben bérmál a megyéspüspök. Ezzel a bérmautvéget is ér.

21 millió lejtel több adót vetettek ki Bihar-megyére és Oradeára, mint az elmúlt esztendőben. Saját tud. A pénzügyigazgatóságon hetek óta folyt a munka az egyenes adók ez évi összegének összeállítására. A munkálatok tegnap fejeződtek be. Pinte Alexandru pénzügyi főtanácsos a következő nyilatkozatot tette ebből az alkalmából: — A pénzügyminisztérium ismeretes rendelete értelmében az 1938-39 költségvetési évre adókievitések nem történtek, hanem a múlt évi adókat emelték fel husz százalékkal és vitték át erre a költségvetési évre. Az összeállítás eredményeként közölhetem, hogy Bihar-megye és Oradea városa 1938-39-ben egyenes adó címén 184 millió 123 ezer 945 lejt fog fizetni. Ebből az összegből a városra, illetve a város közönségére 94 millió 892 ezer 430 lei esik. Az 1937-38 költségvetési évből a vármegye és a város együttesen 165 millió 011 ezer 187 lejtel volt megadózotva. Ebből az összegből Oradeára 86 millió 070 ezer 104 lei esett. A mostani költségvetési évből tehát — fejezte be nyilatkozatát Pinte Alexandru — a város és a vármegye lakossága 21 millió lejtel fog több adót fizetni, ebből az összegből a város közönségére 8 millió lei esik.

*** Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság,** sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bélműködésüket felkeléskor éhgyomorral egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

Részeg ember fejszés merénylete egy asszony ellen. Oradea. Saját tud. Tegnap este 12 órakor véres események játszódtak le a Pasteur utca 9. számú házban. Orosz György 55 éves mechanikus illuminált állapotban ment haza és az udvaron megbotlott egy hordóban, amit a szomszédasszony, Mukenhaupt Józsefné helyezett oda az eresz alá az esővíz számára. Orosz, amikor feltápázkodott a földről, beszaladt a lakására és a fejszével szét akarta verni a hordót. Mukenhauptné kirohant, rátámadt Oroszra, aki beszámíthatatlan állapotában a fejszével egy hatalmas csapást mért szomszédasszonyának fejére, aki vértől borítva rogyott össze. Mukenhaupt Józsefnét súlyos sebével a közpórházba szállították, a merénylő Orosz Györgyöt pedig a rendőrök tették ártalmatlanná és előállították a központi kapitányságra.

Hullám fürdő

MEGNYILT!

Az oradeai kereskedelmi Csarnok közleménye
A városi adó- és illetékkievitések ellen a közigazgatási törvény rendelkezése szerint a kievitési jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 nap alatt lehet fellebbezést beadni. A fellebbezések alaposan megindokolandók. Tagjaink titkári hivatalunkban részletes felvilágosítást kaphatnak. — Italmérsi engedéllyel rendelkező fűszerkereskedő tagjainkat kérjük, hogy ma, vasárnap délelőtt 11 óráig a Csarnok üléselmében tartandó igen fontos értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

*** Amíg Ön alszik, a Dermol dolgozik.** Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt, könnyű és teljes ürülést idéz elő.

Husmérgezési tünetek között meghalt a Felix-fürdő egyik szolgálója Oradeán. Saját tud. Tegnap délután fél ötkor a Poetul Goga utca 6 szám alatti ház udvarán hirtelen rosszul lett egy munkáskülső ember. A házbeliek értesítették a mentőket, akik azonnal meg is jelentek a helyszínen, ahol megállapították, hogy az illetőt Cernau Pavelnek hívják rontauti születésű 41 éves földműves, a Felix-fürdő egyik szolgálója. Cernau heves hányingerről panaszkodott a mentőknek és mint mondta, valami husfélét evett és azóta érzi magát nagyon rosszul. Cernau Pavelt a mentők beszállították a közpórházba, ahol a szerencsétlen ember rövid szenvedés után meghalt. A halálesetet jelentették az ügyészségnek, amely elrendelte a husmérgezéses tünetek között elhunyt Cernau Pavel holttestének felboncolását.

A CONSTANTAI KIKÖTŐBEN ÖSSZEÜTKÖZÖTT EGY PANAMAI ÉS EGY TÖRÖK HAJÓ. Bucuresti. Saját tud. A panamai „Esturia” nevű petrolumszállító hajó a constantai kikötőben nekiment a „Nazim” nevű török hajónak és 70.000 lei kárt okozott benne.

SZABAD CSAPATOK KIVÉGEZTEK HÉT ARAB VEZETŐT. Haifa közelében Miska falut éjfél tájban fegyveres szabadcsapat rohanta meg. A fegyveresek követelték, hogy a hét legelső arab politikust vezessék elé. Amikor teljesítették a követelést, a fegyveres banditák mind a két arab vezetőt lelőtték. Négyen azonban meghaltak, hárman súlyosan megsebesültek. Később a faluba érkező csapatok üldözőbe vették a fegyveres banditákat és hatot közülök agyonlőttek.

Pünkösdi hagyományos kirándulás Tárátcaura
A Societatea Turistilor Vulturii immár 8-ik ízben rendezte meg a pünkösdi kétnapos társas kirándulását a festői tekvésű ardeali Tárátca-ura, ahol ez alkalommal a község apraja-nagyja a gyönyörű és nagy értékeket képviselő népviseletben jelenik meg a templomban és az Urasztalánál. Indulás vasárnap, június hó 5-én reggel fél 5 órakor, Galăun át a Géczy váromhoz. Jara de Joson keresztül Rimeteára. Utiterv: d. e. az unitárius Istentisztelet meghallgatása után a templomból kijövő falu népének népviseleti megtekintése. Ebéd. Ebéd után, aki óhajt, felmegy a Piatra vecuenire, a másik csoport Szent György váromokhoz rándul ki, innen visszatér Rimeteára, ahonnan este 6 órakor indulás a természeti szépségek csodás kincseivel elhalmozott Aires völgyén át Turdára. Innen a hasadéknál levő „Bors Mihály” menedékházban elszállásolás, vacsora. 6-án hétfőn reggel a hasadék megtekintése, ebéd, ebéd után visszatérnek Turdára — a bányafürdői sós tavaknál strandolás, onnan délután fél 6 órakor indulás Clujra, onnan Huedinen át haza. A tura kényelmes ruganyos ülésekkel ellátott új autóm tehető meg. Jelentkezni lehet f. évi június hó 3-án péntek délig Mocsary Sándor irógépesnél, Bul. Regele Ferdinand 13. Gyenge István ékszerésznél Str. Alexandri 12 és az egyesület irodájában dr. Lazar Aurel-u. 14. délután 6-8-ig. — Ezuton is értesítjük tagjainkat, hogy folyó hó 31-én, kedden este 9 órakor az egyesület helyiségében választmányi ülést tartunk. Kérjük a választmányi tagok pontos megjelentését. Einökség.

* A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

Somogyi József póstai főpénztárnok hirtelen halála. Oradea. Saját tud. Városunk magyar társadalmát ismét szomorú veszteség érte: szombatra virradó hajnalban váratlan hirtelenséggel meghalt Somogyi József, a helybeli postahivatal főpénztárnoka. A kitűnő és komoly felelősséggel megítélt magyar főtisztviselő pénteken este 8 óráig még hivatalában dolgozott, ahonnan jökevényen tért haza. Hajnali fél 4 órakor hirtelen szívrohamot kapott és percek alatt meghalt. A magyar főtisztviselői teleteseinek legteljesebb elismerését és nagyrabecsülését, tisztviselő társainak őszinte szeretetét érdemelte ki mindenkori. Tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála mélyen megrendített mindenkit, aki csak ismerte.

Kérelem. Lapunk egyik utóbbi számában egy nagy szükségben szenvedő anyára hívtuk fel a figyelmet, aki valamikor jobb időkben látott, ma pedig kétségbeesett nyomorban él. Bár 16 gyermeknek adott életet — ami miatt diszoklevéllel is kiüntették — teljesen munkaképes és nem könyöradományt kér, hanem arra kéri az embereket: juttassák hozzá, a nyaralótélepeken legteljesebb elismerését és nagyrabecsülését, tisztviselő társainak őszinte szeretetét érdemelte ki mindenkori. Tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála mélyen megrendített mindenkit, aki csak ismerte.

Városi nyaralótélepi akció. Timișoara. Saját tud. A város ezidén is gondoskodik a szegény gyermekek nyaralótélepi akcióiról, amennyiben három-öt ilyen gyermeket küld részt a tengermelközi Balceiba, részint a banati hegység közé Poiana Marului-ra. A gyermekorvosi orvosok állapítják meg, hogy kiket nyaralótélepi város és melyik nyaralótélepen. Az egyik csoport gyermek juttatásában, a másik augusztusban nyaral. Lehetőség szerint a város védecein kívül más gyermekeket is felvezetnek a nyaralótélepeken — elsősorban azonban a városi tisztviselők és alkalmazottak, majd az állami- és magántisztviselők gyermekei részeseülnek az akcióban. A városi tisztviselők gyermekei napi negyvenöt, a többiek napi ötvenöt lelt fizetnek. A telepeken felnőttek is kaphatnak majd ebédet, ha igazolni tudják, hogy timișoara-i városi állami vagy magántisztviselők.

Nyaralás helyett halál. Timișoara. Saját tud. Strausser Berta hetvenéves asszony a napokban Caransebesre, a Teius-nyaralóra utazott üdülni. Az idős cukorbeteg asszony — minden bizonyíték nélkül — öngyilkos lett: a Timiș folyóból húzták ki holttestét. Az elhunyt matrózában Strausser József művirágkereskedő nővérét gyászolja.

Amikor a házigazda önkényesen lefoglalja a lakó vagyont. Oradea. Saját tud. Kelemenben meglepetés érte Bika József itteni templomfestőt, aki családjával, Blau Arnold Cosbuc-utca 6. számú házában lakott. A festő tavallélen ugyanis házigazdája 700 lei tartozás fejében önkényesen „lefoglalást eszközölt” bérlelésének lakásában, hogy ezáltal követelését biztosítsa. Ez még magában véve nem lett volna baj, a foglalás során azonban — Bika József állítása szerint — Blau Arnold a tartozáson felül foglalást eszközölt nem kevesebb, mint 40 ezer lei értékben s a festő eszébe jutott, festéktubusait is mind magához vette, úgy hogy a kétségbeesett ember nem csupán az utcára került családjával, de még az előzetes képmegrendeléseknek sem tud eleget tenni s így reménye sincs rá, hogy keresetbe jutva, magát és családját eltarthassa. A történet után a kereseti lehetőségektől is megfosztott festő természetesen feljelentést tett házigazdája ellen az ügyészségen. Így a bünygyi eljárás során derül majd ki, hogy a házigazdának mennyiben volt joga az említett ezokaitlan módon biztosítani követelését s valóban 40 ezer leit érnek-e azok az ingóságok, amelyeket Bika József 700 lei tartozása ellenében lefoglalt?

Eladó telkek, villa és magánházak részére

a városban, Strada Moldovan, valamint Saldo-baghii és Osorheiu községek határában kitűnő szántó, gyümölcsös és szőlő, kisebb parcellákban is előnyös fizetési feltételek mellett. Tárgyalható **Ursziny Pál** mérnökkel, Strada Titulescu 6. D. u. 5-6-ig.

Jólsikerült tornaverseny Braşovban. Saját tud. Az itteni római katolikus főgimnázium növendékei csütörtökön délután kitűnően sikerült tornabemutatót rendeznek. A növendékek ügyes mutatványaikban nagyszámú közönség gyönyörködött.

A buziasi fürdőidény megnyitása. Buziason a fürdőidény e hó 15-én megnyitott és máris nagyszámú fürdővendég használja a kitűnő forrásokat. Több lapnak azon állítása, amely szerint a felhőszakadás nagyobb kárt okozott volna, nem feji a valódi tényállást.

Zürichi zárlat. Párizs 12.14, London 21.71 egyenget, Newyork 439.37, Brüsszel 74.05, Milánó 23.11, Amszterdam 242.20, Berlin 176.25, Bécs — schilling 50, Prága 15.25 fél, Varsó 82.50, Belgrád 10, Bucureşti 325.

Amig On alszik

a DARMOL dolgozik Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estától reggelre jól és biztosan hat Fájdalom nélküli hajt, könnyű és teljes ürülést idéző elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert a

DARMOL

Darmol kapható patikában és drogeriában 4.- és 35.- L.

Halálozások Oradeán. Somogyi József PTT főtisztviselő váratlanul elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Treb. Laurian-utca 22. számú gyászhatól. (Erdélyi „Concordia”).

Filip Joan 78 éves korában meghalt. Temetése május 29-én délután 4 órakor lesz a Josia-telep 57. sz. lakástól. — Demeter Ioan 79 éves korában meghalt. Temetése 28-án volt. — Maria Cioba 9 éves korában meghalt. Temetése május 30-án délután 2 órakor lesz a ciuemeghiui temetőben. (Caritas).

A mercurea-ciuici katolikus főgimnázium tornaszereplője az iskolaközi tornaverseny középöntőjében. Saját tud. A braşovi tankerülethez tartozó középiskolák tornaszereplője minden esztendőben, az iskolai év befejezése előtt, iskolaközi tornaversenyekre jönnek össze. A kerületi versenyt előmérkőzések előzik meg. Ezeket két intézet tornaszereplőinek kell végrehajtaniuk. A helybeli katolikus főgimnázium határozottan csapata a sf-gheorghiei Szekely Mikó Kollégium tornaszereplőjével mérkőzött. Az itteni csapatot Papp János főgimnáziumi igazgató, Opra Benedek tanár, szem. elvezető és Nagy Rezső tornatanár kísérték el és ünnepélyes keretek között piros-fehér zászlóval lepték meg a szomszédos szekely vármegye testvérintézetét. A magyarságnak holtversenyben első Simó M. (M.-Ciuc), második Koger Imre (M.-Ciuc), harmadik Kósa (Sf.-Gh.) és negyedik Daragus (Sf.-Gh.) 149 cm-es eredménnyel. A tavaszi tornán első Kósa (Sf.-Gh.) 6.67, második Simó (M.-Ciuc) 5.64, harmadik Kóger (M.-Ciuc) 5.56 és negyedik Szabó (M.-Ciuc) 5.48 ugrással. Repülő-labdajáték (volebal) középöntőjébe való jutásért lefolyt mérkőzések során az első menetben 15:7 arányú győzelmet aratott a m.-ciuci csapat, a második menetben 15:8 eredményt ért el a sf-gheorghiei csapat, míg a harmadik menetet ugyancsak a m.-ciuci fiúk nyerték meg 15:4 arányú fölényes győzelemükkel. Ezek szerint a m.-ciuci fiúk az iskolaközi verseny középöntőjébe jutottak. A futóversenyben (1500 m.) első Ferencz (M.-Ciuc) 4 p. 32 mp., második Simonfy (M.-Ciuc) 4 p. 38 mp., harmadik Benkő (Sf.-Gh.) 4 p. 43 mp. és negyedik Erős (M.-Ciuc) 4 p. 38 mp., harmadik Benkő (Sf.-Gh.) 4 p. 43 mp. és negyedik Erős (M.-Ciuc) 4 p. 45 mp-es időeredménnyel, ami nagyon szép eredménynek számít. A százméteres síkfutásban első Szivér (Sf.-Gh.) 11.1 mp., második Kóger (M.-Ciuc) 11.2 mp., harmadik Verzas (M.-Ciuc) 11.2 mp. és harmadik Botár (M.-Ciuc) 11.5 mp-es időeredménnyel. Gerelydobásban első Stefan (Sf.-Gh.) 40.90 m., második Dani (M.-Ciuc) 40.35 m., harmadik Balázs (Sf.-Gh.) 39.45 m. és negyedik Botár (M.-Ciuc) 38.80 m-es eredménnyel. Korongvetés (diszkoszban) első Simó (M.-Ciuc) 39.30 m., második Sütő (Sf.-Gh.) 36.85 m., harmadik Ambrus (M.-Ciuc) 36.56 m. és negyedik Prezman (Sf.-Gh.) 36.50 m-es eredménnyel. Ritmikus tornát csak a m.-ciuci csapat mutatott be a közönség óriási tetszésnyilvánítása mellett. A kézilabda elődöntőre lejátszott mérkőzést a mercurea-ciuici fiúk nyerték meg 8:4 arányban. A ciuci fiúk kitűnő formában voltak, gondos, szakszerű és fegyelmzett játékasuknak köszönhetik a nemmindennapi és sok tekintetben fölényes győzelmet. Nagy Rezső, az intézet kitűnő testnevelési tanára minden elismerést megérdemel. Egyébként az itteni győzelem tornaszereplő pénteken délután indul Braşovba, a több napig tartó iskolaközi versenyre.

* **On meg akar szabadulni betegségétől.** Az orvostudomány ma már egy olyan készítményt állított elő, amely zseniális összetételével fogva gyors enyhülést és biztos gyógyulást jelent rheuma, köszvény, ülőideg- és hátiizomzása esetében. Több mint 7000 orvos és számos klinika és kórház igazolja a Toga és egyszerű hatását és elismeri, hogy ezen készítmény felülmúlhatatlan gyógyszer hű és betegségeknek, főfájásnál, almatlanságnál és gripánál is.

SZÍNHÁZ

„Csak egy kis lány van a világon“

Dézszy Jenő és Szathmáry Endre operettjét Eradeában mutatja be a Thalia társulat

Országrészünk színházi közönsége jól ismeri Dézszy Jenőt, a cluji Thalia társulat kitűnő komikusát, aki epizódfiguráival mindig derűt, szívet kelt és sikert arat. A kitűnő színészről baráti köre azt is jól tudja, hogy igen művelt ember, aki több európai világnyelvet beszél s a filozófia tudományában is járatos. De azt már csak kevesen tudják Dézszy Jenőről, hogy finom, szellemes tollú író és költő is. Verseiben mély hangulatok, meleg muzsika, prózai írásai pedig könnyed szellemesség, eleven élet léktetnek. Ha este az öltözőben lekeni arcáról a festéket, vagy ha szabad délutánja van: nekiül és elmerül az írás gyönyöreiben.

Nem lenne azonban igaz-érig színházi ember, ha csak verset, vagy regényt írta — s nem szindarabot is. És miután Dézszy Jenő legtöbbet az operettszínpadon szerepel, no meg transylvániai operett se sok van, irt egy kedves, hangulatos operett, amelyet kitűnő ötlettel tüzdelt tele. Ez az operett rövidesen színe is kerül. Szathmáry Endre, a budapesti Városi Színház kiváló karnagya édes, fülbemászó, magyaros motívumú zenét szerzett Dézszy operettjéhez s tegnap lejátszották a Thalia társulat igazgatói előtt, akik nagy tetszéssel hallgatták egy a finom zenét, mint az ötletes és fordulatos operett.

A Dézszy és Szathmáry operett „ősbemutatója” előreláthatólag Braşovban lesz, ahol az operettegyüttes kedden kezdte meg a szegény Utószereplőben pedig valószínűleg Oradeán is bemutatják a Dézszy—Szathmáry operett, amely „Csak egy kis lány van a világon” címmel indul el hódító útjára. (—la).

A Thalia színtársulat vasárnapi búcsúelőadásai Oradeán

— **Borst István — olesó helyárrakkal.** Ma, vasárnap délután 3 órakor Hunyady Sándor nagy-sikerű vigjáték újdonsága, a Bors István lesz a színház műsorán először olesó helyárrakkal, teljes a bemutató előadás szerint Nagy Istvánnal a címszerepben.

— **Déligyümölcs.** André Birebau vigjáték újdonsága, amely a bemutatón olyan hatalmas sikert aratott, ma, vasárnap délután 6 órakor lesz műsoron rendezés helyárrakkal, míg este 9 órakor először és egyben utolsó búcsú előadásban: Ketten egyedül, Vaszary János pompás vigjáték fejezi be a színház tavaszi ciklusát.

— **Ketten egyedül. Vasárnapi búcsú előadás.** Vaszary János neve ma már a legnagyobb márká a színpadirodalomban. A Ketten egyedül legújabb és legszenzációsabb vigjátékában a mai modern házasságot viszi színpadra, annyi humorral, szatírával és mély meglátással, hogy a közönség nem győz eleget tapsolni a nagyvárú jeleneteknek. A legjobb francia írókat tulszámnyaló ötleteknek és szellemeségeknek, melyeknek végső következtetése egy keserű, de nagy igazság, hogy a rossz házasságban ketten vannak — egyedül. A színház különös gondallal készült erre az utolsó bemutatóra, amelynek főszerepeit a prózai együttes legkiválóbbjai játszzák és amely újdonság Szabados Árpád rendezésében kerül színe vasárnap este 9 órakor rendezés helyárrakkal.

Operaelőadások az oradeai városi színházban

A jövő héten június hó 4-én és 5-én, szombaton és vasárnap este igazi nagy sikernek ígérkező operaelőadások lesznek a színházban. Róna Dezső zene- és énektanár igen tehetséges és kiváló növendékei tesznek tanúságot arról, hogy komoly akarással és vasszorgalommal klasszikus operákat is színe lehet hozni.

E két estén teljes színpadi beállításban és Róna Dezső fölépítéssel operák, opera áriák és Offenbach egyfelvonásos operettje a Varázshegy-dű kerül színe kitűnő szereposztásban, kibővített zenekarral. Az előadások nívóját R. Horváth Mici művésznő. Játékmeisteri tudása, Parlagi Lajos igazgató rendezése, Szathmáry Endre országrészünk karnagy magas zenei képzettsége és dirigálása és Róna Dezső operaelőadások művészi játéka és éneke garantálják.

A két előadás műsora úgy van összeállítva, hogy az a zenét szerető közönségnek igazi, komoly és művészi élményt fog jelenteni.

Erre a két operaelőadásra jegyek elővételben már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—6 óráig.

Convocarea. Cooperativa „Furnica” al Reuniunii Poporale din Oradea își va ține o adunare generală extraordinară la data de 5 Iunie a. c. iar în caz de neprezentare al membrilor în număr satisfăcător la data de 12 Iunie a. c. la orele 11 și 1/2 în localul din Cercul Catolic, la care adunare prin prezenta invităm pe Dnii membrii. Direcțiunea.

Meghívó. Az oradeai Népszövetségi Hangya tagjainak figyelmébe. A Népszövetségi Hangya Szövetkezet folyó év június hó 5-én — kellő számú tag hiánya esetében június hó 12-én, délelőtt fél 12 órakor a Katolikus Körben rendkívüli közgyűlést tart, amelyre tagjainkat ezuton hívjuk meg. Tárgy: Az új alapszabály elfogadása.

Csak az a tableta,

amelyen a BAYER-

kereszt van, a va-

lódí, hatásos és tel-

jesen artalmatlan.

ASPIRIN

VILAGPOLITIKAI ARCELEK

PACELLI, bíboros államtitkár

Írta: Csiszár Béla

A mai napon fejeződnek be azok a felejtetetlen és lélekbemarkoló ünnepségek, amelyek a világ népei hódoltak a magyar fővárosban rendezett eucharisztikus világkongresszuson a legfőbb és legmagasabb Oltáriszentségnek és az egész kongresszusnak különös dísz és fényt kölcsönözött az, hogy XI. Pius pápa kivételes kegyképen magát legközelebbi munkatársát, Pacelli bíboros-államtitkárát küldte el követének Budapestre. Azt a nagyvonalú és kivételes férfiút, aki évek óta áll a vatikáni kormányzat élén és legfőbb tanácsadója a katolikus világ Fejének. Noha Pacelli bíboros a világdiplomácia legkitűnőbb pontján dolgozik és irányít évek óta, életműve mégis kevésbé ismert. A nagy napok alkalmából, azt hisszük, üdvös, ha vázlatos vonásokban is, igyekszünk megfesteni arcképét és bemutatni Pius pápa jobbkézét.

Pacelli bíboros-államtitkár ma hatvankét éves. 1876 március 2-án született az Örökvárosban, Rómában. Ezer szál kötötte a Vatikánhoz ősei révén, akik a pápai udvar tisztviselői voltak és becsült helyet vívtak ki maguknak és utódaiknak az Örökváros életében is. Pacelli bíboros atyja, Filippo Pacelli jogi pályára lépett, híres római ügyvéd volt, azonkívül a konzisztóriális ügyek dékánja a Vatikánban tisztelt viselte. Hosszú éveken keresztül képviselte a katolikus érdekeket a római képviselőtestületben s harcos, bátor megvallója volt hitének. Ezt a mély vallásosságot örökölte fia, Eugénio is, akinek egyetlen vágya már ifjúkorában az volt, hogy Istennek szentelhesse magát. Atyja ugyan azt szeretne volna, ha örökébe lép és átveszi irodáját, de azután szívesen engedett fia kívánságának és hozzájárult, hogy középiskolái elvégzése után szemináriumba lépjen. Teológiai tanulmányait a híres, ősrégi Almo Collegio Capranicában végezte, ahonnan annyi kiváló egyházi férfiú került ki idők során, így —

hogy csak hirtelen említsünk egyet — Rampolla bíboros, vatikáni államtitkár, akit, mint ismeretes, pápává is megválasztottak, de azután Ferenc József vétója következtében el kellett hártania a kitüntető megbízatást magától és másnak engednie át Szent Péter örökét.

Egy évig tanult itt Pacelli teológus, majd betegsége miatt vissza kellett térnie otthonába s nagyobb pauzával végezhetett csak el tanulmányait. Természetesen: mindgyüket a legnagyobb kitüntetéssel. Huszonhárom éves volt, mikor pappá szentelték s Neri szent Fülöp ereklyéi felett, a Santa Maria in Valicella templomban elmondta első szentmiséjét. A teológia után a jogi doktorátust is megszerezte. Tudományos munkásságot akart folytatni, ezért örömmel fogadta el azt a meghívást, mely a szeminárium tanári karába szolgáltatta. Közél egy évig tanított itt, mikor meghívást kapott a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjába, amely tudvaleg nem más, mint a Szent-szék külügyminisztériuma. Itt dolgozott a későbbi államtitkár, Gasparri bíboros irányítása alatt, aki akkor a rendkívüli egyházi ügyek vezetőtitkára volt. Gasparri rendkívül megszerette a tehetséges, tapintatos, diplomata-képességekkel megáldott fiatal papot. Szárnyai alá vette, bizalmas munkakörben foglalkoztatta. Kényes ügyeket bízott rá, amelyeket másval nem mert megoldani s Pacelli Eugénio a bizalomra nem is maradt érdemtelen: társai már ekkor fényes karriert jósoltak neki. Rövidesen első minutáns, majd államtitkár s néhány évtized elteltével helyettes államtitkár lett.

1914-ben X. Pius pápa a kongregáció vezető titkárává nevezte ki. Megtartotta ezt az állását XV. Benedek pápa uralkodása alatt is, aki nem sokkal később trónra lépett. Három év múlva, 1917-ben pápai nunciussá nevezték ki s a pápa különleges missziót bízott rá: békét teremteni, békét hozni a véráztatta Európa életébe. Pacelli meg is tett minden tőle telhetőt, sűrűn tárgyalt II. Vilmos császárral, igyekezett rábírni őt a további vérontás elkerülésére, de a történelem irányítása ekkor már kicsúszott az emberek kezéből s a háború befejezése sem a német vagy az osztrák-magyar állam vezetőitől függött. Éveket töltött Münchenben, mert ekkor még nem volt megszerveve a berlini nunciatura. Ez csak 1925-ben történt meg, amikor a Szent-szék és Bajorország közt konkordátum jött létre Pacelli buzgólkodására. A berlini nunciatura első vezetője Pacelli lett s egyúttal a berlini diplomáciai kar doyenje is. Új minőségében kötötte meg a konkordátumot Poroszországgal is.

1929-ig maradt Pacelli pápai nuncius Berlinben. Ebben az évben Gasparri bíboros államtitkár, miután nagy művét, a Vatikán és az olasz állam kibékülését létrehozta, lemondott

és utódjául nagy tanítványát, Pacellit ajánlotta. A berlini nuncius hazatér Rómába és átveszi új hivatalát, most már XI. Pius alatt. A Szentatya még ugyanazon év decemberében bíborossá szenteli államtitkárát s 1930 februárjában ünnepélyes formák között iktatja be legfelső méltóságába. Az a nyolc év, amelyet Pacelli bíboros az államtitkári székben töltött, az egyház felfokozott tevékenységének és a nagy korproblémák, szociális kérdések iránti fokozott érdeklődésnek a korszaka. Az ő nevéhez fűződik a katolicizmus helyzetének biztosítása konkordátumok útján a különböző államokban, ő volt az, aki a Vatikán tekintélyével közreműködött a veszélyessé válható európai és világpolitikai ellentétek elsímításában és elintézésében. Ő képviseli azt az intranzigens, megnemalkuvó irányzatot, amely a katolikus érdekek maradéktalan védelmére tör a világ minden részén, híven Krisztus parancsához.

A Szentatya fontos missziókat bízott rá több ízben: 1934-ben a buenos-airesi eucharisztikus kongresszuson először képviselte a pápát legátusi minőségben; egy év múlva, 1935-ben Lourdesba küldte az ottani fényes ünnepségek bezárására; ez az útja azért is fontos volt, mivel ez alkalommal készítette elő a Vatikán és Franciaország közti lelki kibékülést. Második útja Franciaországba 1937-ben folyt le, amikor a Szentatya kedvelt szentjének, Lisieuxi kis szent Teréznek tiszteletére emelt bazilikát felszentelte Lisieuxben. Ez alkalommal tovább építette a kibékülés nagy művét és hír szerint sikerrel be is fejezte a tárgyalásokat. Negyedik külföldi útja, mint a Vatikán államtitkárának, Magyarországra vezetett, a 34. eucharisztikus világkongresszusra, amelyen történt nagyszabású megnyilatkozásai és útmutató tanításai méltán ragadtatták csodálatra az őt hallgató százazreket. Ez a nagy diplomata ragyogó és megindító szónok is. Emelkedett megnyilatkozás és megindító tanítás valamennyi szövege. Ez a nagy szónok nagy tudós is, amellyel a nyelvtudás valóságos művésze, nyolc nyelv tökéletes mestere és tudója. És mindezen felül egyháza hűséges és áldozatos papja, szentéletű áldozára is, aki az askéta szent életét éli és viseli.

Nagy ember, aki méltó magas tisztére s arra is, hogy Isten akaratából egykor esetleg egyháza vezetője és legfőbb pásztorja legyen.

ÓCSKAVAS

Egy külvárosi telken szerteszórta
Sokféle rozsdás ócskavas hever;
Fegyház kerek, rongyos kazánok,
Kifukadt lábas, horpadt, rossz veder.

Gyárműhelyekből, házi tűzhelyekről
Verődtek össze közös sorsra itt,
Most rozsdás marja, csöndesség borítja
A zajló munka szerszám-roncsait.

De mégse lesz enyészet martalóka,
E csöndesség nem temetői csend,
Mert utrakéi az ócskavas s belőle
Rejtett jövőndő lét zenéje cseng.

Ujjászületni ott ifjunak, épnak:
Az olvasztó kohó tűzére száll,
Más-más alakot ölt tisztult anyaggal,
S új hivatást lel, új munkába áll.

Nézem a rozsdás lim-lomot. Körülte
Pitypangvirágot bont a jó tavasz.
S azt gondolom: mily nyomorult, vagy emberl
Százszorosán tulél az ócskavas.

KULCSAR FERENC.

Magdics Ignác dr., a híres kateketa és pedagógus, a Ránoldar-intézet egykori igazgatója egész évi beszédanyagot állított össze. Ezt tartalmazza a

KRISZTUS VILÁGOSSÁGA

című I. kötete, amely adventől pünkösdig terjedő időközre szól. Minden beszéd világos, logikus, beszéd és gyakorlatias. Sok eucharisztikus anyagot is dolgozott be lejjük a szerző.

Ara kartonkötésben 200 lei és portó.

Megrendelhető: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

Egy kis tragédia

(Elbeszélés)

Irta: Kepes Annie

A Bonta-kúria nagy ebédlőjében kellemes birsalmaszag terjengett, az összes horgolt terítőcskék a helyükön díszeltek s a különböző emlékek leporolva csillogtak az etazseren, mikor Bontáné, a terjedelmes özvegy, kis csaló-dással hangjában, de határozottan kijelentette a szemközt ülő, végtelen kellemes modorú úriembernek, hogy — nem vesz semmit. Simek úr nagyot sóhajtott s összeszedte a plüssertőre kirakott irodalmi termékeket, aztán fáradhatatlanul tovább beszélt a régi jó időkről, a mai nehéz gazdasági helyzetről, a nagy fővárosi kiadvállalatról, melynek kiküldöttjeként látogatja a vidéki úricsaládokat a kultúra érdekében s a közben besompolygott Dininek, a fekete kandúrnak hátát bizalmasan megsímo-gatta, mondván:

— Ciculi, muculi, — tyutyuri-tye-tye-tye...

Természetesen, folytatta, őt csak a mai rossz viszonyok kergették ilyen helyzetbe, hogy ily módon kelljen kenyerét megkeresnie. Szomorút s mélyet sóhajtott, az asztalon nyugvó keze ökölbe szorult, mire Bontánénak megértően könnyelábadt a szeme... Simek úr aztán hirtelen elszégyelte felindulását és vidámban hangon próbálta folytatni: — Hogy milyen bájos látvány a nagyságos asszony kedves lánya, amint az oszlopos folyosó virágai között foglalatoskodik. Hiába, a mai világban egyedül ez vigasztaló még, ha ilyen házias, modern neveléstől meg nem fertőzött, rejtett értékre bukkan az ember. Itt megtörölte illatos selyem zsebkendőjével izzadó, kopasz homlokát s egy picit merengve nézett maga elé, aztán: — Hogy ő ilyen diszkrét dolgokról nem igen szokott beszélni, de a nyugodalmassal esend s a vendégszeretet, mely a régi kúriát körül-lengi, fölbátorítja arra, hogy megemlítsen egy unokaöccsét, ki magányosan tengődik egy ötszázholdas birtok közepén s ügylázik arra van kárhozható, hogy egyedül, remeteként élje végig életét, csendjét nem veri fel egy bűgő asszony trillás kacaja és a kert rózsafái elvadultan nélkülözik gyöngéd női kacsók szeretetteljes gondozását. Bontáné nagyokat pislogott s párnás kezeivel izgatottan nyomorgatott egy sárga pamutkanarít, mely rendes körülmények között az asztalsarkát díszítette. Azután még sokáig, halkán beszélgettek, Bontáné mindjobban megbarrátkozott a szimpatikus úriemberrel, — hiába, annak a bizonyos „úri“ légkörnek, melyben nevelkedett, nyomai ennyi viszontagság után is érezhetők... A vége az lett, hogy Bontáné felállt, kinyitotta a kredenc jobboldali kis ajtaját, kivette a finom meggylikört, (azt amelyik a Tini néni-féle recept után készült), melyet csak kivételes alkalomkor vett elő. Aztán kikiáltott az oszlopos folyosóra, a kredencsíkukat horgoló, kicsit molett, kicsit kancsal, nem éppen olyan túl fiatal leánykájának:

— Piri-i-i!

Röviden szólva, az „ügy“ megindult. Piri három nap mulva félnék, szerényhangú levelet kapott, melyben szó van a vérző sebekről, melyeket az élet csalódásai ejtettek, magányos vándorlásról az élet tövises útján, a reménysugárról, melyet a szerető nagybácsi levele kellett benne, hogy az elképzelt ideál igenis létezik, ibolyaként elrejtőzve egy kis falu csendjében. S a végén egy fényképet kér, melynek ol-tárt fog emelni, satöbbi.

Pirinek és az anyjának nagy izgalomba kerül, míg a képet a családi albumból kiválasztották. Végül is egy báli kép mellett döntöttek, mely ugyan már jó pár évvel előbb készült egy felejthetetlen estély alkalmával, melyet a szomszéd városbeli kaszinó rendezett s amin Piri igen esinos volt, bár kissé merev pillantással nézte a keblére tűzött műpipacs virág szírmait. Ezt a képet elküldték. Jöttek a levelek s mentek. Bár úgy határoztak, hogy a dolgot egyelőre titokban tartják, valahogy

mégis híre ment az ügynek. Ugyhogy egyik vasárnap, mikor a szomszéd városba mentek, hol Piri nagybátyja, Gyula bácsi főjegyző volt s mise után meglátogatták, az öreg úr kövér kezeivel örömmel cipegette meg unokahúga piruló pofikáját s rejtelmes mosollyal kérdezte meg, hogy igaz-e az „amit a múlt héten a dok-tornétól hallott, titkos menyasszonyságára vonatkozólag... Bonta mama felett zavarbajlott „csacska kislánya“ helyett (mint általában Pirit nevezte) s felmutatott bizonyosságul egy tegnapi érkezett levelet, melyben „ő“ szerda estére jelezte jövetelét. Különböztetve a levél így kezdődött: „Imádott Piri kisasszony! Megremeg a toll kezemből arra a gondolat, hogy az eszményképét, melyet szívemben bálványként hordozok, a sors kegye folytán arámnak nevezhetem... Kis hajlékom ünnepi díszben várja úrnőjét, már toporzékolnak a lovak, hogy csengős, virágos fogaton röptessék haza a várvavárt tündérkirálynőt...“

Hazatérve, Simek úr várta őket ragyogó arccal. Elmesélte látogatását unokaöccsénél, aki mintha ki lenne cserélve a boldogságtól, alig várja, hogy karjaiba zárhassa menyasszonyát s hogy eddig csak a nagy nyári munkálatokkal járó gond tartotta vissza attól, hogy tiszteletét tehesse. Bontáné természetesen tartotta, hogy Simeket ebédre marasztalja. Piri paprikáscsirke volt, almásrétes és nagyon jó hangulat. Ebéd után Bontáné kettesben maradt Simekkel. Ekkor Simek zavartan előhozakodott, hogy ő, bár minden uri mivolta föllázad ellene, hogy egyáltalán ilyen dolgokról beszéljen, mégis a mai lehetetlen körülmények kényszerítik, hogy apró kis pénzzavara fedezésére egy csekély kis kölcsön erejéig Bontáné jószágát igénybe vegye. Látszott rajta, mennyire küzd önmagával, majdnem könny jött a szemébe, amint tehetetlen helyzetében vergődött, de ajkait férfiasan összeszorította. Bontáné kissé meglepődött ugyan, de jelenlegi, mindent elborító boldogságában nem sokat gondolkodott, hanem bement a hálószobába s a siffonból kivette a kért (nem is olyan csekély) összeget. Mikor visszatért, gyűrűs kezét Simek úr szenvedélyes csókokkal halmozta el. A boldog viszontlátás reményében váltak el.

Egész szerda délig lázas készülődésekkel telt el az idő, hogy a völgegynt kellőképpen fogadhassák. Ekkor azonban levél érkezett, amely nagy riadalmat keltett. Simek írta, hogy

Végre biztos szer a sváb- és ruszli-bogarak ellen

„NEOTOX“
INSECTICID; CUTIA LEI: 18

Mentse meg ruháit a molyoktól „MOLITOX“ használata által. Egy doboz egész szezonra elég. Ara 15 és 25 lei.

Kapható: Gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban és szaküzletekben.

unokaöccsét hirtelen a szomszéd város kórházába kellett szállítani, egy kis operációról van szó, mely elkerülhetetlen ugyan, de egyáltalában nem veszélyes; így jövelele kissé eltoldódik majd, de ez aggodalmat ne okozzon.

Piri zokogva borult anyja terjedelmes keblére s azonnal kijelentette, hogy utazik. Az egész háznép próbálta tartóztatni, de hiába. Nem bírta ki, hogy beteg völgegyne lázas homlokára még csak egy borogatást se tehesen. Mit tehettek mást, csomagoltak. Estefelé azonban, mielőtt a kocsi előállott, hogy a vasútállomásra vigye őket, — teljes lett a tragédia. Sür-göny jött. Szomorú. Simek közölte, hogy Ervin nem bírta ki az operációt és kiszenvedett. Piri és az anyja kétségbeesetten, vörösré sirt szemmel járkáltak napokig egyik szobából a másikba. Az összes rokonok és ismerősök rész-vételének központja Piri, a vigasztalhatatlan menyasszony volt, Simek úrtól még egy levél érkezett, melyben értesíti őket, hogy a szegény, fiatalon elhunytat elszállítják Dunántúlra, a családi sírba, a temetés ideje bizonytalan, legjobb lesz, ha nem is fárasztják magukat a

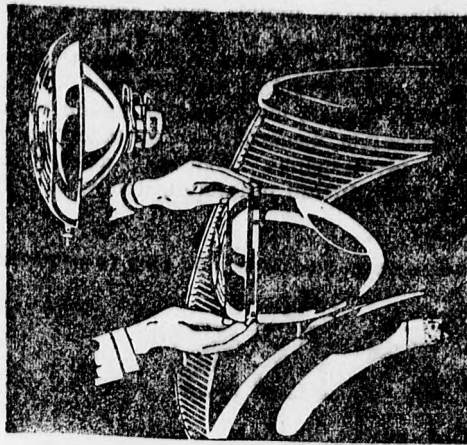

Krisztián dán király ünnepesen megnyitotta Dánia új csatornáját. A képünkön látható hajón van a király és kísérete a szép vidéken áthaladó új csatornán.

hosszú utazással, segíteni, fájdalom, a dolgon úgy sem lehet s a temetésen — ne vegyék rossznéven — egyedül szeretne lenni fájdalomával. Emlékkül egy fényképet is mellékel „Róla”. A kép ugyan nem nagyon hasonlít Piri elképzeléséhez; egy göndörhajú, fürdőtrikós fiatalembert ábrázolt, — de Piri ennek dacára kitörő zokogással borult elhalt vőlegénye arcára.

Ugyanekkor egy nagyvárosi bérház III. emeleti lakásában Simek úr felállt íróasztala mellől s kicsit kinyújtotta elszibbadt tagjait sárgakockás pizsamájában. Szeme végigfutott a frissen megírt leveleken, melyek szerkesztés az asztalán heverték. Volt köztük halványzöld, lilá, de a legtöbb rózsaszín. Simek úr vegtelen unott arccal egy kicsit megpiszkálta körmeit, aztán egy sóhajással visszautat az íróasztalhoz. Aranyozott levélpapíron új levelet kezdett: Más leányhoz szólót.

NAGYOBB VILÁGOSSÁG

BOSCH fényező tükrökkel
keves pénzért:
utolérhetetlen teljesítmény!

Az eredeti amerikai tükrök behelyettesítése BOSCH fényező tükrökkel — amely munkát pár perc alatt, csekély költséggel végrehajtható — jelentékenyen emeli fényezőjének világító erejét. Ez az átszerelés nagy mértékben lecsökkenti az éjszakai utazás veszélyeit. A BOSCH fénytükrök erős-de nem vakító-fényt ad. Kérje az Ön kocsija számára megfelelő tükröt.

LEONIDA & Co. és fiókjai-nál és az ország összes szaküzleteiben.

IDŐK SODRÁBAN

Egy ismeretlen kisebbség

Írta: Rády Elemér

A nagy világlapok arról írják, hogy Európa most, ezekben a napokban élte a világháború óta legválságosabb óráit, a középeurópai ember figyelmét egy pont felé fordult, idegeink szinte pattanásig feszültek. Egy kisebbségi nép problémája körül forgott minden, egy kisebbségi sorsban élő nép harca idézte elő, hogy a higgadságáról, fölényéről és nyugodtságáról híres angol külügyi hivatal is ideges lett s az angol minisztertanács húsz év óta másodszor nem tartott hétfői szünetet, hanem vasárnap is ülésezett és lázasan tanácskozott. A szudéta-német kérdés felkavarta egész Európát s ahol külpolitikával foglalkoznak, alig esik most másról szó, mint a szudéta-német incidensekből cseh-német feszültséggé szélesült kisebbségi problémáról.

Ezekben a napokban szinte anachronizmus számba megy, ha az ember olyan tájakra kalandozik, amelyek kívül esnek a pillanat érdeklődésén s a nagy európai problémák helyett egy kis nép belső ügyeivel kezd bibelődni. De ha mélyebben nézünk a dolgok mélyére s a nagy és távolabbi összefüggéseket keressük, a látszólag igen messzi kérdésekhez is megtaláljuk a kapcsolatot. Most, amikor egy alig ismert kisebbségi népek, a bretonoknak az ügyéről akarok beszélni, egy most megjelent magyar nyelvű könyv kapcsán, szeretném ezt a látszólag igen távoli problémát is beilleszteni abba a nagy szellemi egységbe, amelyet korszellemnek szoktunk nevezni, s amely ezeket az egymástól első pillanatra független kérdéseket is összefüggésbe hozza s rávilágít népek és nemzetek sorsa, küzdelmei, örömei és gondjai közötti kapcsolatokra. Szeretném a ma alig ismert breton kérdés bemutatásával is bebizonyítani, hogy e földi történelemben a nagy zür-zavarok mögött is milyen nagy közös emberi érzések állnak és mozgatták az eseményeket.

Egy fiatal magyar tudós, Párdányi Miklós néhány hét előtt egy közel háromszáz oldalas könyvet jelentetett meg a breton kérdéssel (Párdányi Miklós: A breton kérdés, Politikai tanulmány Franciaország nemzeti kisebbségi problémáinak köréből, Budapest, 288 oldal). A szerző hosszabb ideig volt tanulmányuton Franciaországban, megismerte a breton kisebbség vezetőit, a breton kérdés egész irodalmát, s beutazta a breton vidéket s így az irodalmi megismerésen túl, a közvetlen tapasztalatok, friss élmények és benyomások alapján készíthette el valóban nagyszabású munkáját a breton kérdéssel. Párdányi Miklós könyvét mindenki, aki a kisebbségi kérdéssel szakszerűen foglalkozik, hiszen a kisebbségpolitikai irodalom tematikájának bővülése adja meg a lehetőséget arra, hogy a kisebbségi szakember összehasonlításokat teheszen és magasabb szempontokból ítélje meg a közvetlenebb kérdéseket. Már ezért is értékes gyarapodást jelentene kisebbségi irodalmunkban ez a Párdányi-féle tanulmány. De Párdányi

könyvének külön értéke, hogy uttörő munkát is végzett, mert a magyar államtudományi irodalomban Jászi Oszkár egyik hírhedt könyvének néhány passzusán túl csak négy-öt cikkben találkoztunk a breton kérdéssel. Egy ilyen átfogó, nagy munkát tehát mint uttörő alkotást köszönünk, annál is inkább, mert a könyv nemzetközi vonatkozásban is nagy sikert ért el s a kisebbségi folyóiratok hosszabb cikkekből méltatják objektivitását és alaposságát.

Romantikus vidék, csodás tengerpart: ez a breton föld, ahová évről-évre kirándulók és turisták ezrei látogatnak el. Vajjon ki sejtí közülük, hogy itt, ezen a gyönyörű, költői földön nagy népi indulatok forrnak, elfojtott erők készen állnak kitörni? Ki gondolná, hogy ez az ősrégi nyelv, amelyről a legtöbbet azt hiszik, hogy nem más, mint valamilyen különös francia dialektus, ősbib, régibb a gloire fiainak nyelvénél? Ki gondolná, hogy ennek a breton halász és paraszt népek a nyelvét, amelyet évszázadokon kereszt-

tül a breton halászok, hajósok és parasztok úgy idéztek viharvert tengerpartjuk ősi zugaiban, mint régi idők szent emlékét, hogy ez a már-már elfelejtett nyelv jóformán néhány éve új életre kelt s az egyszerű népi nyelvet ma már a breton intelligencia is büszkén és öntudattal használja.

Párdányi Miklós könyvében végigvezet bennünket ennek a tragikus népek a múltján. Ez a történet az ötödik század közepén kezdődik, „amikor a mai bretonok ősei az angolszászok elől menekülve, Galliának a népvándorlás idején leginkább elpusztult és elnéptelenedett vidékén, az óceánba nyúló Armoricaiban találtak új hazát.” Ettől az időtől kezdve a breton nép története fölemelkedések és tragikus elbukások között hanyódott, míg a nagy francia impériumba végleg bekebelezetve, végleg lebuksni látszott.

A francia hatalom a breton jelleg megszűntetésére törekedett. Korszellem volt az asszimiláció s ez alól Franciaország sem volt kivétel. A breton népiségnek az igazi veszedelmet azonban mégsem a közhatalommal való visszaélés és a hatalmi intézkedések jelentették, hanem a francia kultúra és szellem. A breton értelmiség, mint annyi más nép történelmében láttuk már, a magasabb kultúra, a csiszoltabb szellem és az uribb életformák felé kezdett orientálódni, kitüntetésnek érezte, ha ebbe a magasabb kultúrszférába ő is bekerülhetett. A következménye ennek az lett, hogy a breton nép értelmiség nélkül maradt, paraszt nép lett, nyelvét legjobban azok vetették meg, akik véreik voltak. A breton nyelv a viharvert halászkunyhóba bujdosott, s támogatást és szerető megértést csak az Istenháza felől kapott, ahol néhány lelkipásztor megérezte, hogy e magára hagyott népek Istennel való kapcsolatában nem szabad nyelvi gáttakkal elrekeszteni az utat.

Mindenki azt hitte, hogy a breton nyelv végleg elsorvad már. De a természetnek ugyancsak vastörvényei vannak s ilyen vastörvény az is, hogy a népi közösségeket a nagy viharok is csak nehezen tudják eltüntetni. A múlt század végén és főleg a világháború előtt a számuzótt, megcsufolt breton nyelvnek és népi öntudatnak egyszerre lelkes apostolai támadtak, akik elhatározták, hogy újra életre keltik a breton népiséget. Kis fanatikus csoport indult utnak, amely vállalta a küzdelmet, a nélkülözést és sokszor a megvetést is de odáig vezette ezt a mozgalmat, hogy ma Franciaországban komoly breton népi mozgalom van, a már-már elfelejtett nyelvet az intelligencia is beszéli. Breiz Atao néven harcos lapjuk van s a mai francia politikának egyre komolyabban kell számot vetnie a breton kérdés rendezésével.

A breton öntudatosító mozgalom fejlődését nem lehet néhány mondatban összefoglalni s nem lehet azokat az erőfeszítéseket jellemezni, amelyek Le Bayon abbé, Perrot abbé, Vallée és Jaffrennon mozgalmaitól a breton nemzeti párt megalakulásán és a világhírű remesi szobor robbantáson keresztül a mai küzdelmekig vezetnek. A jelen és a jövő a fontos. A jelen azt mutatja, hogy a nálunk alig ismert breton nacionalizmus ébredése befejezett tény, nem lehet megállítani. Egy új, áldozatkész, hősiességig elszánt nacionalista ifjuság vette kezébe a mozgalom irányítását és új szellemmel tölti meg az ősi breton lelket. Ez az új szellem rokon azzal, amelyet Európa minden nemzetének nacionalista ifjusága vall — kisebbségi és többségi sorsban egyaránt. Ezt a szellemet a Breiz Atao 1935 május 12-iki száma

NOSZTALGIA

Valahogy vágyom, vágyom innen,
oda, ahol a béke és magány
ölelné át s hol merenghetnék
a tücskök egyszerű dalán.

Szeretnék mély remeteséget,
rigófűtűt, falusi kertet,
csereznyefás, rezedás udvart
s csak élni ottan, mint a szentek.

Kicsi kunyhómat nád fedné be,
napraforgóra veréb szállna
s az ebédem és vacsorám
méz volna és vérszínű málna.

Nem olvasnék lármás betűket;
nappal fektüdnék a napon
s csillag-bibliát lapozgatnék,
ha jó az esti nyugalom.

Meglesném a bimbók nyílását,
elcsodálkoznék, hogy a lombok
zöld színe épp millióféle
s félretennék bánatot, gondot.

És embert, embert sohse látnék,
körülföttem csak virág és fa
lélegzene s csak álmodoznék
s egy-egy nótát dudolnék néha.

Valahogy vágyom, vágyom innen,
oda, hol nem bánt senki, semmi.
Oly rutak a hétköznapok,
szeretnék mindig ünnepelni.

ÖLBEY IRÉN.

két mondatban klasszikus tömörséggel foglalja össze, amikor azt írja: „Egy nép sem rázta még le az elnyomót szenvedés és halál nélkül. Az ember hazafias hitének az áldozatkészség a mértéke.” A Breiz Ataonak ez a cikke az ir hősökre vonatkozik, de idő és hely fölött áll az erkölcsi tanulság, hogy minden nemzethűség alapja és próbaköve az, tud-e az ifjusága áldozatokat hozni az eszméért. A breton mozgalom ezt az elvet vallja és ezzel a világszemlélettel kapcsolódik be a új Európa közszellembe.

Meghozza-e ez a nemzeti mozgalom a breton célok valóra válását? Nem lesz-e hiábavaló a sok ifju energia? Ezek a nagy kérdések ötlenek

fel a breton kérdés tanulmányozásakor. Ki tudna erre ma még feleletet adni. Fogadjuk el Párdányi Miklós könyvének utolsó sorait: „A breton mozgalom jövőjét nehéz előrelátni, de bizonyos, hogy a világháború befejezése olyan eseménysorozatokat nyitott meg, amelyek után már semmi sem látszik lehetetlennek. A háború előtti nemzedék pesszimista és óvatos tagjaival szemben a háború után felnövekedett ifjuság hisz a breton nemzet jövőjében. Az önálló breton nemzet gondolata megszületett és talán hosszú évtizedek távolságának kódében de biztosan várja azt a történelmi pillanatot, amelyben testet ölthet.”

JÉGVERÉS

Irta: Dallos Sándor

Az a legszomorúbb, hogy falusi emberből lassan városlakóvá válik az ember. Ezzel nem akarom a városiakat kisebbiteni, de falusi embernek lenni mégis más. Szébb és tisztább valami. Igazabb. Ez a városiasság csinált do-iog, mesterséges világ, néha helek elmúlnak, hogy nem látom meg az eget. Hajszolódok, futkosok a dolgaim után és nem jut eszembe, hogy felnézzek az égre: milyen felhők is vannak odafent. Nincs időm hozzá és az életem egész beállítottasága más. Azt kell nézmem, mikor milyen kötelezettségem esedékes, mikor, hol kell helytállnom, hogy a mindennapok es a kenyér folytonosságában hiba ne legyen; lassan egészen elmeredem a természettől, amelyben születtem. Kénytelen-kelletlen átalakulok s mondják, a gesztusaim is mások, mint tizenkét évvel ezelőtt, mikor a városba kerültem.

Gyakran fáj ez nekem és szeretném az egész dolgot visszacsinálni, de persze, nem lehet. Városi ember leszek lassan-lassan, pedig órzom magamat, amennyire tudom. De már például napnyugtát Isten tudja, mióta nem láttam, mert olyankor van a munkaidőm, mikor esteledik. Valamikor az esték voltak a legtermékenyebb időm, lélekben a legtermékenyebbek, ilyenkor tettem fel érzéssel, látással, gondolatlalt, az esték voltak a békém, most ezeket az órákat átdolgozom.

Hajnalt se láttam, nem is tudom megmondani, mióta, mert olyankor aluszom. Hajdanában korán keltem, a hajnal frissesége mosott át vídám emberré, most olyankor pihenem ki az éjszaktám fáradságát. Mikor kelek, már sűt a nap és semmi költészet nincs a dolgokban. Hát, se hajnalom, se estém nincs, ami maradt: az a nap realitásai.

Igy élek és néha elkeseredem emiatt. Viszont ma jó napom volt s az egészet egy csekélység okozta. Utlem bent délelőtt a szobámban, dolgoztam, mikor egyszer csak ropogni kezdett a tető, mintha kavics zuhogna rá. Kínéztem, hát láttam, hogy zápor kerekedett és most esik a jég. Az ég is megdördült, valóságos itéletidő következett, amelyet márciusban még alig láttam. Nem emlékszem rá, hogy életemben valaha is jégverés lett volna márciusban. Hirtelen felírtam magamnak a jegyzetfüzetembe, mint ahogy mindig felírom azt is, hogy Gyertyaszentelőkor milyen idő van s beválk-e a régi babona a medvéről.

Hát felírtam (valószínűleg sohase nézem meg, mint ahogy nem nézek utána sohase, hogy igaz-e a gyertyaszentelői babona), néztem még egy darabig a jégverést, aztán az órára esett a pillantásom és láttam, hogy dolgoznom kell tovább, ha időre végezni akarok.

Jó másfélórát dolgoztam még, aztán ebédeltem, pihentem kicsit s indultam, hogy bejövök ide a munkahelyemre. Szórakozottan balagtam le a lépcsőn, egészen elengedtem magamat s lehet, fűtyörészttem is. Nem tudom. Lent a kis angol udvarban, amely a házunk előtt van, összesöpörve, halomban állott a jég, amely az előbb a felhőkből leesett. Megnéztem.

— Alapos jégverés volt, — mondtam hangosan magamnak. — Vajjon tett-e kárt?

Hirtelen álltém az udvar kis sövénykerítésén, odaléptem az orgonabokrokhoz, amelyek most nyitnak és végigvizsgáltam, hogy nem verte-e le a jég a rügyeket. Aprólékosan szemügyre vettem őket és láttam, nincsen semmi baj. Minden rügy ép a fán. Mindez ösztönös volt és régi-régi gesztus. Falusi gesztus s csak arra figyeltem fel, hogy úgy állok az orgonabokor előtt, mint egy barna arcú paraszt, aki komolyan és aggodalmasan ballagott ki jégverés után a földjére, hogy megnézzze, mekkora a kár. Nézem a rügyek hónalját és nézem a hajtásokat, hogy nem hasogatta-e meg a jég és megnyugszom, mert minden reudben van. Falusi öregapám állhatott így a földjei szélén. Épp így állhattak, mint én, a derekuk is belehajlott a figyelésbe s kezük a búzákkal, a gyümölcsfák rügyeivel épp ilyen aprólékosan babrálhattak, mint most az enyém. Isten tudja, hány százéves gesztusok ezek s lám, a városi élet nem tudta még kiölni belőlem őket. A gyökereimmel még mindig a természethez tartozom, földhöz, búzákhöz, gyümölcsfárügyekhez, éghez, záporhoz és jégveréshez. Mégis az övök vagyok.

Atyának, Fiúnak, Szentlélek Istennek: Köszönöm.

A tg.-muresi nyilvánossági joggal felruházott franciayelvű leánynevelő intézet és gimnázium a város legszebb részében, fenyevesek között, napos levegős épületekben van elhelyezve.

Ardeal egyedüli ilyenemü intézete, ahol a növendékek elsőrangú tanerők oktatásában, szigorú családi felügyelet mellett, kitünő életvezetésben részesülnek.

A felvételi vizsga az I-ső gimnázium osztályába f. é. június hó 23-án van.

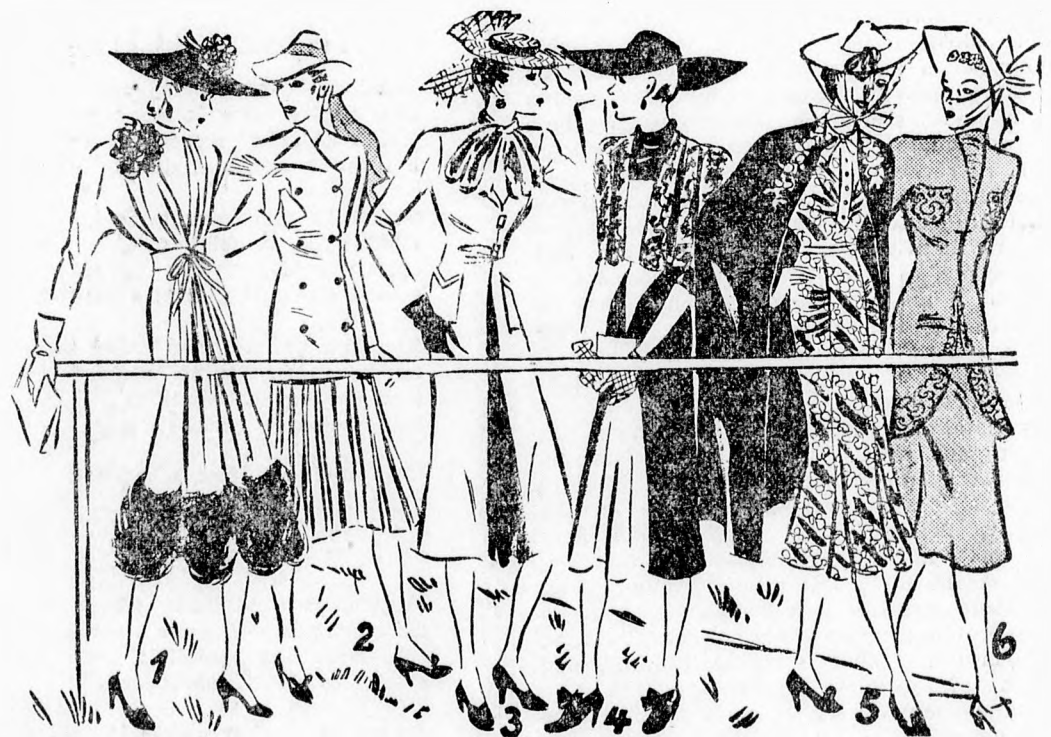
Tájékoztatással levélbeli kéreésre az igazgatóság szolgál: Strada Vasile Alexandri 14-16, Tg.-Mures.

Divatlap négereknek

Kenia, május hó.

Divatlapoknál a képen van a hangsúly, nem igen számít, tud-e olvasni valaki vagy sem, csak így érthetjük meg az amerikai egyetemet végzett néger nő uttörő vállalkozását Nairobiban, a keletafrikai gyarmatorszámban. Az ország fővárosában, Keniában divatlapot ad ki néger nők és férfiak számára hogy az ottani viszonyokhoz alkalmazkodó, finom, izléses és gyakorlatias divatot teremtsen. Az öltözködés szabályainak alapelvét amerikai mintára fekteti le, de ki akarja küszöbölni a sokszor nevetségesen ható, a nyugati divatjához igazodó színjátékot a ruhákban, amelyek „mennek” a fehérbőrűkhöz, de nem a feketéhez. Véget akar vetni a kulturnépek uraságtól levetett lim lomjai viselésének, különösen a néger férfi lakkcipőjének, cilinderének, fehér bokavédőjének és hatalmas, tarka esernyőjének, ami — bár megfelel a néger urak együgyű, jó hangulatának — kifelé nevetségesen hat. Elve, hogy néger nőnek és férfinak feltűnés nélkül, egész egyszerűen kell öltözködni, mert nemcsak sötét bőrük miatt lesznek komikus alakok, hanem fürge mozgásukkal kacaj tárgyai. Az egész négerviselkedet majomszerűnek tartja és — mint fanatikus divatapostol — emberi külsőt akar adni fajának a saját átütő ereje kihasználásával, ha nem is a betűk, inkább a képek terjesztésével. Pár irástudó néger most szorgalmasan böngészi a divatlapot és harci díszben tart faháncskötésűes törzstársainak előadást a modern néger divatról és annak szükségességéről.

Divatposta

Divatujdonságok: 1. Dusan ráncolt délutáni köpeny, fekete selyemjerseyből, alaszka róma-prémme szegve. 2. Buzavirágkék szövetszőtűm, kétsoros kabáttal, berakott szoknyával. 3. Beige színű gyapju köpeny, nyestgallérral, ezüstgombokkal, alatta királykék reversible ruha. 4. Fekete-fehér romani délutáni ruha, bolerőszerű keppel. 5. Keresztben cikozott virágmintás selyemruha, a hosszú fekete keppen applikált dísz a ruha anyagából. 6. Fekete gyapju komplett kosztüm csipkemintás sujtásdíszszel.

Sz. Weress Jolán riportja

A magyar Palestrina énekkar útja öt országon keresztül

Kedves látogatóm érkezett, egy fiatal tanárnő, aki szabad idejében a világhírű Palestrina-kórus tagja. A Palestrina-kórus nemrég érkezett haza a Balti-államokból Barátnőmet is a messze-földet bejárt ismerőst megillető örvendezéssel fogadtam. E látogatásból mégis véletlenül vált „interjú.”

Az ebédlőfüggönyömrre esett a tekintete és megjegyezte:

— En most úgy kötöm át a függönyeimet, ahogy Rigában láttam: a jobb szárnyat balra, a bal jobbra. Az egymást keresztező függönyök puha redői olyan kedvesen díszítik a szobát.

— Látod, — feleltem, — én ezeket az apró színeket, szokásbeli árnyalatokat irigylem a sokatutazó emberektől, a parányi emléktöredékeket, melyeket nem adhat vissza a feldiszlélt külön vasúti kocsikat, az ünnepélyes fogadtatásokat, lepergető hangos — híradó. A rádió is naponla beszámolt a Palestrina-kórus sikereiről. En mégsem a közoktatásügyi minisztériumok védnökségét s a zúgó tapsviharokat találtam a legszebbnek, hanem a társasutazásnak ezt az eszményi formáját, mikor otthoni barátainkkal egy magas cél szolgálataiban járhatjuk be a távoli országokat. Mesélj ezekről a hetekről!

Mesélt.

— Utazásunk nem abban a pillanatban kezdődött, mikor két külön kocsi a száz énekesrel kigördült a pályaudvarról. Az előkészület ideje is annyira igénybevett, mintha már itthon se lettünk volna. Különböző is hetente két délutánt szentelünk a próbáknak s ezt annál nagyobb igyekezettel tartjuk be, mivel nem holmi katonás fegyelem, hanem csak a hivatástudat, a becsületérzés fűz össze. A kar tagjai valamennyien elfoglalt középosztálybeli emberek, főleg tanár és képzett zenész akad közöttünk sok. Mintegy kétszáz tagot vezényel nagyszerű karnagyunk, Vaszy Viktor, azért fly sokat, hogy külföldi körutainkra kiválogathassa a száz legmegfelelőbb énekest. *Tavaly Olaszországban és Lengyelországban jártunk, most a Balti-államokból érkezünk haza, jövőre a milánói Scálába, azután pedig Amerikába megyünk.* Vaszy Viktor szervezte meg az Egyetemi Énekkarok rendkívüli sikerű amerikai szereplését is, — mely a künn élő magyarokban hatalmas erővel lobbantotta fel a honvágyat — s akkor megígértették vele, hogy újra eljön, még színesebb hanganyaggal: vegyeskarral.

Csodatevő Mária harsonaszóra ébred

— Egyházi énekkar-e a Palestrina-kórus? — kérdem, tudva, hogy Palestrina a tizenhatodik század legnagyobb egyházi zeneszerzője volt.

— Mikor ezelőtt két évtizeddel megszervezték, annak indult. Ma felerészben világi, felerészben egyházi énekeket énekelünk. Mostani műsorunknak legkimagaslóbb száma Beethoven: „Missa Solemnis”-e volt. Különösen Rigában és Helsinkiben jelentett ez megdöbbentő élményt a zenerajongóknak, mert az északi államokban a nálunk most éledő népi zene annyira betölti az énekkarok műsorát, hogy a klasszikus zene teljesen háttérbe szorult. Elgondolkoztató, hogy a zenei irányok csak egymás rovására fejlődhetnek. Vaszy Viktor ugyan igyekszik ezt a fogyatékoságot is elkerülni, mi Beethoven, Galls, Orlandó, Dilasso, Mozart mellett Bartókot, Kodályt és Bárdost is énekelünk. Amellett körútunk előtt megtanuljuk minden útbajeltett nép himnuszát. Munkánkban az a legszebb, hogy zeneszomjunkon kívül a tudat is fűt és csüszületet és barátokat szerzünk a magyarságnak a legtávolibb országokban is

A háromhetes út legszebb élményét kérdem.

— Legemlékezetesebb Czesztohova marad számunkra, ez a kis lengyel város, bár ott még nem is szerepeltünk, csak megszakítottuk az útunkat. Czesztohova a csodatevő Mária városa, ahol minden lélek minden ódon utcaforduló, kedvesen kopott Káivária a búcsújárás és a szabadtéri miséket szolgálja. Csodatevő Mária oltárképét Szent Pál festette a szent család asztalának fájára, ma már csak az arcok látzanak, ékkövel körülakva. *A felbecsülhetetlen értékű oltárképet aranyredőny rejti, mely reggel hatkor felgördül, délután négy órakor lezárul.* Ünnepélyes, áhítatkeltő pillanatok ezek. *Mikor a pap megjelenik az oltár előtt, dallamos harsonaszó csendül meg s hangzik mindaddig, míg az aranyredőny föl, vagy legördül.* Főlemelő boldogság volt számunkra a Mária-kép előtt régi magyar Mária-énekeket zenéni. Amilyen hangulatos városka Czesztohova, olyan rideg, rendszertelen nagyváros Varsó, közel másfélmillió lakosával. Utcajn éjjélkor is tömegek nyüzsgönek, ami nyugtalan, nyomasztó emléket hogy az átutazóban.

A fegyelmezett étek

— Első két hangversenyetek Rigában volt, ugy-e?

— Igen, a lették fővárosában kaptuk az első ízelítőt abból a túlaradó szeretetből, ami

K. TOTH LENKE VERSEI

MINDEN ÉLET...

Minden élet egy regény,
Több kötetre oszlik:
A gyerekkor vig mese,
Gyorsan szertefoszlik.

Az ifjúkor halk románc,
Száll, száll messzehangzón,
A boldogság oly rövid
Benne, mint egy sanzón.

GYERMEKNAPRA

Gyerek nélkül az élet pusztá kert,
Mit rút varázslat ájulatra vert,
S hiába jár benn lány májusi szél,
A kert nem hallja meg, hogy mit mesél.
Virágfakasztó július havát
A kert fásultán, vakon éli át,
Gyümölcsösrelő szent szeptemberek
Ez elátkozott kertben nincsenek!

Gyerek nélkül: a ház bátorszálon.
Nincs levetett kötény az asztalon.
Alvó fejecske nem hagy mély nyomot
A bársonypárnán. Semmi sem kopott.
Az ágyterítő gyüretlen, fehér;
Nincs szétmorzsolva sütemény, kenyér,
Nincs behurcolva kavics és homok,
Ujak maradnak mind a butorok,
Allnak mereven, értéktelenül,
Rajtuk hiányzó emlék helye hül.

Gyerek nélkül az asszony szomorú.
A szemén fátyol, a szívében ború.
A haja és az álma fekete,
Rózsaszín gond hava nem lopte be.
Az altatódal, játék, kacagás,
— Amivel fiát aitatgatja más, —
Dicséret, intés, édes oktatás,
— Amit anyjától kap az iskolás, —
Ima, szeretet, csók, áldó szavak,
— Amit az anyák bőven osztanak, —
A gyermektelen szívben benamarad
S a szív egyszer csak tőle megszakad!

CACIULATA

Radioaktiv ásványvíz

A következő betegségek kezelésére:
Vese- és májbajok, a húgyútak megbetegedései, köszvény és artritiszmus.
Megrendelhető:

A fürdő igazgatóságánál •CALIMANESTI-CACIULATA• Gara JIBLEA, Jud. VALCEA.

Északon körülvett. Az állomáson nagyon sokan vártak, kis tavaszi virágcsokrokkal. Az északi hidegben különösen jelentősek, beszédek voltak ezek az illatos csokrocokkák, melyekben sok ismeretlen, északi virág is akadt. Mint minden ezután következő állomáson, Rigában is karénnel fogadtak s aztán karonfogtak, kérdezősködtek, szerettek, mintha csak ugyan rokonokhoz érkezünk volna. De olyan rokonokhoz, akik jobban tudnak szeretni... északi utunk alatt folyton az az érzés kísér, hogy mi mennyivel kevesebb gondot fordítunk szeretetünk kifejezésére. *Ott a hangverseny után, — vagy pláne az utolsó ütemeknél — senki sem ugrik fel, hogy a ruhatárba rohanjon, hanem pisztolattal csendben várják meg a hangok tovacsendülő utórezgését is s még akkor is áhítattal távoznak, az utcán sorjával, mosollyal, megható tisztelgessel búcsúztatva az énekeseket.* A „Missa Solemnis”-t minden fővárosban a helybeli zenekar kíséerte s az állam és a művészet legkimagaslóbb egyéniségei hallgatták meg. De felejthetetlenek szabad óráink is. Rigában tengerparti délutánt rendeztek a tisztelünkre, ahol avatta ünnepélyessel: *szalonnakockával töltött kiflicskékkel és finomabbnál-finomabb jolyékony gyümölcscsel vendégelték meg.* Másnap iskolákat látogattunk. Edzett, pompásan fejlett, fegyelmezett ifjúságot ismertünk meg. Ezelőtt néhány héttel Rigában még téli hideg uralkodott, de a tornaóra s a zuhanyozás már a szabadban folyt. Estenket a lett-magyar bál avatta ünnepélyessé. Mi magyar népviseletbe öltöztünk, — nekem matyóruhám van, — ők pedig lett népi köntösbe s így a bál kavargása festői látványt nyújtott. A hangulatot nagyban emelte, hogy lett férfi csak magyar lánnyal táncolhatott és viszont... Mihamar oly pompásan járták a csárdást, hogy annál jobban csak mi táncoltuk a lett nemzeti táncot, mely kettesben lejtett keringőlépésekből, majd csoporttáncból, párosával lejtett polkalépésekből és ujjabb csoporttáncokból áll.

Észak tisztult léghőre

— Rigából az észtek fővárosába, Tallinba utaztunk. Tallin talán a legregényesebb, leg-történelmibb északi város. Középkori várbarátyai ma is épek, tömörek, a városfalak, őrtornyok összeépültek a mai házakkal. A tengerparti kapuk kövér vártornyok az észti szabadságnak arról a régmúlt idejéről beszélnek, mikor az észtek a „nép-vénei” vezetésével még ellen tudtak állni az idegen hódításnak. Aztán hétszáz esztendő néma vergődés következett, váltakozó német, svéd, orosz uralom alatt. A némaságot szó szerint érthetjük, mert az észti öntudat teljesen kialudt s csak akkor ébredt fel, mikor a népek az országszerte megszervezett népi énekkarok visszaadták a hangját. Az énekkarok történelmi küldetést teljesítettek a szabad Észtlország megteremtésében, ma is szabályos időközökben megrendezett szabadtéri énekversenyek gyűjtik össze a nép tizezeit. Ugyanezt mondhatjuk el a finnekről is s ezért a két rokonnép elismerése különösen mérvadó és megtisztelő a Palestrina-kórusra. Műsorunkat az észti rádió is közvetítette. Szabadidőnk itt is tengerparti-uzsonna — különleges halak válogatott „hideg asztala”, — majd a köztársasági elnök nyári kastélyában rendezett ünnepség töltötte ki. A zene mindig magyar dalokat játszott s az iskolákban a

gyermekek százi kétszólamu magyar énekeket énekeltek.

— Mégis, mi érzékeltette, hogy távol vagyatok hazulról?
Elgondolkozik.

— Egész útunk alatt nem azt éreztük, hogy távol vagyunk, hanem hogy magasabban vagyunk, élesebb, tisztább, emelkedettebb légkörben. A kristálytisza levegő az emberek lelkiületére is kihat. Becsületességük közismert, tisztaságszeretetük pedig oly erős, hogy a finn háziasszonyok az utca kövezetét is felmossák.

Veresszőlő cserépben

— A nagy térbeli távolságot csak apróságok érzékeltették, például az egyik iskolában ribizkét, — vagy amint Ardealban sokkal szebben mondják: veresszőlőt láttunk, cserépben. S a megbecsülés a szerény bokrocskát oly szépé avatja, amilyenek mi tartjuk délszaki szobanövényeinket. *Helsinki* is virággal, dallal, jószívvvel fogadott. Hangversenyünket négyezer ember hallgatta végig. Tizennégy dalosegyesület köszöntött, bevonulásunkat díszharsona kísértte. *Basilides Máriát* áhítatos forrósággal ünnepezték. *A hangverseny felemelő zengését méltóan ölelte körül az a mély, finom csend, mely Helsinki varázsát adja.* A gépkocsik nem túlkölnnek, a villamosok nem csöngetnek, az emberek halkán beszélnek. Minket előre figyelmeztettek, hogy hangos szóval, élénk taglejtéssel ne vonjuk magunkra a figyelmet. Helsinki tartózkodásunkat a finn-magyar testvériség szölte át. A tengerparti kastélyban berendezett halászcárdában egymást érték a magyarnyelvű felköszöntők: sokan tanulnak könyvből magyarul. A fővárosi könyvtárban számos magyar könyvre találtunk s a vendéglőkben magyar ételeket készítenek. Búcsúztatásunkra hatalmas tömeg gyűlt a kikötőbe, gyümölcsöt, édeségeket, értékes emléktárgyakat osztva az utra. Könnyekig meghatódva váltunk el s boldog szorongásunk fokozódott Tallinban és Rigában, ahol még éjféle érkezésünkhöz is kijöttek nagyszámu ismerőseink.

Utazás haza, Délre

— Utolsó állomásunk Kannas volt, Litvánia fővárosa. Nagyszerű hangversenyünkön kívül dallal nyitottuk meg a magyar képzőművészek kiállítását is. A litvánok is meleg szeretettel vettek körül, bált rendeztek a tiszteletünkre, mindenfelé kísérgettek, — s még a kereskedők is elmosolyodtak a magyar névre és nem engedték kifizetni a vásárolt emléktárgyakat. Hazafelé már fáradtak voltunk, a vonatcsatlakozás körül is történtek bajok. De *Lauris* Lajos humora minden helyzetet megmentett. Pedig már törődöttek voltunk, akár a bóröndben pihenő szereplőruhánk: a férfiak frakkja s a nők sima fekete estélyije, nagy rózsaszínű mellrözsával.

— Érezte-e, hogy Délre visz a vonat?

— Nagyon. A meredek mészkő-tengerpartok, vízeselek, láncavak, lápvidekek, nyírfaedők után oly otthonosan hatottak az élénkfutó szántóföldek, a Kárpátok ölében nyíló gyümölcsfák. Nemcsak az „otthon” várt ránk, hanem a Dél, a verőfény, a tavasz.

Wilhelm Dederichs
Szentbeszédvázlatok
KOVÁCS TIBOR dr fordítása. — Ára 72 lei
Dederichs kitűnő megfigyelője a modern életnek. Nemcsak szédületes aramban rohogó jelenségeit látja, hanem mindig beát az események mélyébe és ismeri legtitkosabb rugóikat is, de azzal is tisztában van, miként védekezni, vagy kell a károca armbatok ellen védekezni. Minden egyházi szónoknak, aki lépést akar tartani az idővel, nagy segítségére lesz ez a pompás könyv, amely az egyházi év nyomán — számolva a modern ember helyzetével és igényeivel — egyszerű homilietikai anyagot ad a szónok kezébe.
Kapható KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

KERESZTREJTVÉNY

22. (313.) szám.

1		2	3	4		5	6	7	8	9	10
		11			12		13				
14	15		16					17			18
19		20					21			22	
23						24					
25			26		27				28		
				29				30			31
	32		33		34			35			36
37											
38				39				40		41	
42								43			
44			45			46					47
			48			49		50		51	
52									53		

Beküldendő: Vízszintes: 5., 38., 52. Függőleges: 8., 31., 32.

Beküldési határidő: június 8.

Vízszintes sorok:

1 Olasz légügyi miniszter. 5 A Grál-monda hőse. 11 Lábrész. 13 Sarkvidéki nép. 14 Azonos betűk. 16 Műfordító. 17 Pusztai Sándor. 18 Háziállat. 19 Morse a felfalálója. 21 Kitöltetlen csekk. 23 Szegélyezi, körülvézi. 24 Sziklaüreg. 25 Skálahang. 26 Nem közönséges hétköznap. 28 Alibi magánhangzói. 30 Ó, görögül (ebből az autó). 33 Mázol. 35 Leverj a port. 37 Hűsz fele. 38 Ritka ferfinév. 40 Zár. 42 Mulékony, ujságszerű. 43 Erős állat. 44 Rag. 45 Német személynév. 46 Tamás, beczeve. 47 Párka. 48 Idős ember. 50 Aprópénz. 52 Denevér népies neve. 53 A Fertő-tó nagyrészben ez.

Függőleges sorok:

1 Aki megtartja a bőjtöt. 2 Láb eleje és vége. 3 Almafajta. 4 Hangszer. 6 Olasz névelő. 7 Amerikai patás állat. 8 Svéd egyetemi város. 10 A tűzlángja. 12 Allamjövdelem. 15 Szunda sziget. 18 Vissza: Több nagy pápa neve. 20 Ervel része. 21

Kerti növény (k = b.) 22 A Jézus által feltámasztott ifju lakhelye. 24 Viz, kavics, cement összekeverve. 27 A minap, latinul. 29 Munkanélküli méh. 31 Hódító s magyarverő török szultán. 32 Fakulacs. 33 Súlyolcszköz. 34 Transylvanai szél. 36 Högörgeteg. 37 Csendes. 38 Jeles Herodotofordító. 39 Vármegye. 41 Kicsinyítő rag. 43 Hűvelyes vetemény. 48 Aki vigyáz. 49 Betű kiejtve. 51 Korjelző.

29. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Vízsz. 25. Euklidesz, 40. Báthory Zsigmond, 51. Karaktere. Függ.: 6. A doni kozák kórus, 24. Lokális, 28. Emánuel.

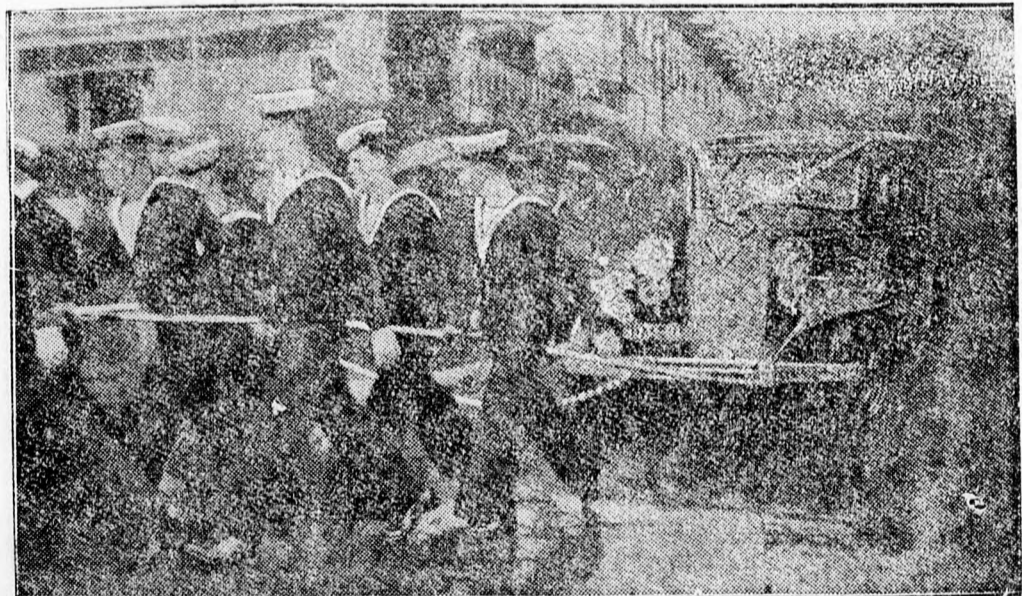
Helyesen megfejtették: Makor Béla, Lázár Béla, Medvés Margit, Pribék Imréné, H. Szenek Olga (Róma), Derzsy Zoltán, Ferenczy József, Varga Valéria, Szabó Józsefné, Sándor Gábor, Klank Jenő, P. Réthy Apollinár, Labud István, P. Darvas Venánc, Papp Mózes.

A jutalomkönyvet H. Szenek Olga (Róma) nyerte. Elküldöttük.

Meghalt a keresztrejtvény feltalálója

Londonból jelentik: Teljesen elfeledve, 75 éves korában meghalt Victor Orville, a keresztrejtvény feltalálója. Orville egy fogház cellájában találta ki a keresztrejtvényt, amely bámulatosan rövid idő alatt meghódította az egész világot. Annakidején egy halálos baleset miatt

került a bíróság elé és mivel megállapították felelősségét, többévi fogházra ítélték. Mihelyt a börtönből kikerült, nyilvánosságra hozta találmányát és olyan sikere volt, hogy rövid idő alatt hatalmas vagyont szerzett.

Egy angol hadihajó tiszte Cannesben megházasodott. Régi jó angol tengerész-szokás szerint az ifju pár gépkocsiját a templomtól a szállodáig tengerészek húzták. A hotelben aztán pazar lakoma volt.

Detektív-mesterfogás az Óceán közepén

Hogyan szerezte vissza egy zseniális hajódetektív Linda van Eldenau holland operaénekesnő értékes gyöngysorát

Amszterdam, május hó.

A tengerentúlról érkezett táviratok számlának be arról a rendkívül szellemes detektív-mesterfogásról, amelynek színhelye a Gramen nevű holland luxus utasszállító hajó volt. A történet hőse Linda van Eldenau, az amszterdami operaház ismert kiváló énekesnője, aki amerikai turnéra utazott a holland gőzessel, tovább a Gramen nevű holland luxushajó detektívje. A mesterfogásnak különlegessége éppen abban van, hogy a detektív egy vakmerően végrehajtott ékszerlopást akadályozott meg anélkül, hogy a tettes személye nyilvánosságra került volna.

A szokatlan történet azzal a bevezetéssel kezdődött, hogy amikor a Gramen befutott Long-Islandra, a kikötői rendőrség emberei megjelentek a hajó fedélzetén. A hajó kapitánya azonban nyomban közölte a detektívekkel, hogy munkájukra többé szükség nincs, mert a probléma időközben a tengeren megoldódott és az előzőleg leadott rádiógram nem bír már fontossággal. Ezek után a hajó kapitánya beszámolt a történetekről.

A gyöngysor eltűnik

A Gramen nevű utasszállító hajó útvonala Amszterdam és New York között vakmerően végrehajtott ékszerlopás történet, amelynek áldozata Linda van Eldenau volt. A művésző a kapitány felkérésére az egyik este koncertet tartott a hajón. Az est végeztével a művésző szűkebbkörű társasága átvonult a koncertterem mellett lévő kis szalonba, ahol a stewardok frissítő italokat szolgáltattak fel. A kis szalonban mintegy tizenkétfőnyi társaság tartózkodott, közöttük a kapitány is.

Bámulatlan szép tiszta májusi este volt. A szalonnak a fedélzetre nyíló szárnyas üvegajtaja nyitvaállt és a frakkba, estélyiruhába öltözött előkelő kis társaság önfelédten élvezte a nagyszerű díszletet, amelyet a végtelen horizonton ragyogó csillagok nyújtottak. Élénk csevegés zaja töltötte be a hajó szalonját, amikor a holland operaénekesnő hirtelen elsápadt és a nyakához kapott:

— *Rúnt a gyöngysorom!* — kiáltotta rémülten.

A holland énekesnő gyöngysoráról legendákat meséltek a hajón. Köztudomású volt, hogy ez a gyöngysor egész kis vagyont ér és a művésző az egész út alatt a hajó szájában tartotta az értékes ékszer. Csak a hangverseny estéjén vette ki a szájából azzal a szándékkal, hogy az est után nyomban visszateszi. A vakmerő tolvaj azonban, úgylátszik, bámulatlan hidegvérrel és ügyességgel aknáta ki a kínálkozó alkalmat.

— Nyugalom, hölgyeim és uraim — mondta a kapitány, aki elsőnek nyerte vissza hidegvérét. — *Bizonyos abban, kedves művésző, hogy az ékszer a nyakán volt?* — fordult azután az énekesnőhöz.

Linda van Eldenau halálsápadtan felelt: — *Egy pillanattal előbb még rajtam volt... Még megtapogattam a csattját, hogy jól záródik-e...*

Detektív-lélektan

A társaság dermedten figyelte a fejleményeket. Az egyik karosszékben ekkor felemelkedett egy magas, kissé őszes, frakkos úr és nyugodt, energikus hangon mondta:

— *Ha az ékszer egy perccel előbb még a művésző nyakán volt, akkor tettesnek itt kell tartózkodni közöttünk. Csodák nincsenek. Ebben az esetben pedig a tettest meg fogjuk találni.*

Meghajította magát a társaság felé és marázóan tette hozzá:

— *Artúr Dexter vagyok, a hajó detektívje.*

A hajódetektív gyorsan és tapintatosan intézkedett. *Elsősorban is gondoskodott arról, hogy a kijáratokat lezárják.* Azután nyugodt hangon folytatta:

— *Hölgyeim és uraim, a hajóstársaságnak érdeke, hogy a művésző visszakapja a gyöngysort. Nem szabad megtörténnie, hogy a mi járatunkon ilyen értékes ékszer eltűnjék.* Ezért kénytelen vagyok önöket személyi motozásnak alávetni.

Egy glasgowi fehérneműgyáros, a társaság egyik tagja, vérvörös arccal csattant fel:

— *Tiltakozom az ilyen eljárás ellen... Én brit alattvaló vagyok.*

A detektív elhárító mozdulatot tett, majd finom mosollyal mondta:

— *Előre is biztosítom önt, hogy tiltakozása esetén kormányom sajnálkozását fogja kifejezni.* A személyi motozás különben sem személyek ellen irányul... *Mindnyájunknak érdeke, hogy a gyanú alól tisztázzák magukat...*

A utasok felháborodottan zúgolódtak és tiltakoztak. A detektív mosolygott:

— *Van egy mód... Egyetlen lehetőség, hogy a személyi motozást elkerüljük. Ha ebbe beleegyeznek, én szívesen lemondok a motozásról. Abból indulok ki, hogy a tettes itt van közöttünk és az ékszer ügyem viheti magával. Ha tehát alkalmat adnánk neki, hogy észrevétlenül visszaadja, bizonyára belátná, hogy ez az egyetlen helyes és praktikus megoldás...*

A detektív körülnézett a megzavart társa-

GOVORA

gyógyfürdőhely

Nedvesség és szélmentes völgyben, erdőkkel övezett fekvése kellemes éghajlatot, tiszta, pormentes levegőt biztosít. **Jód és kén tartalmu ásványvíze** gyógyhatást fejt ki: Reuma, artritisz, köszvény, vér- és bőrbajok, valamint visszértágulás eseteiben.

HIDROELEKTRIKUS FÜRDŐK, diatermia, mechanoterapia, helyi villanykezelések, iszap-pakkolások, elektroforo-terápia, félfürdők, szénasavas fürdők, stb. egészítik ki **GOVORAN** az ásványvíz kura kitűnő hatását.

INHALALÁS, permetezés, sürtített levegő, (mint Reichenhall-ban) stb. utóérhetetlen hatást fejtenek ki a krónikus nátha, a légutak száraz katarusai, stb. kezelésénél.

Szállodák: „PALACE” és „BALNEARA”, a legmodernebb kényelemmel vannak berendezve.

Szezon: június 1—szeptember 30.

Prospektust és árjegyzéket küld: Societatea GOVORA—CALIMANESTI, Str. Brozoianu 62, Bucuresti.

ságon, azután így folytatta:

— *Itt van ez a nagy asztal a szalon közepén. Ezt valamennyien körülálljuk... A villanyt tíz másodpercre eloltjuk... A gramofont ugyanakkor megindítjuk és így sötétben és zajban a tettes észrevétlenül leteheti az ékszer az asztalra.*

Az utasok nem tiltakoztak tovább. Körülállták az asztalt. A detektív pedig egy foxtrot-lemezt helyezett a gramofonra. A villanyt eloltották és néhány másodpercig csak a foxtrot-veprészítő hangja töltötte be a szalont. A detektív fennhangon számolt tízig.

— *Nyolc... kilenc... tíz...*

A csillár szikrázva kigyulladt és az egész tábla a meglepetés dermedtségével meredt az asztalra, ahol halvány, titokzatos fényével ott csillogott az értékes gyöngysor...

Igy végződött az izgalmas mesterfogás, az Óceán közepén. A hajóstársaság egyébként oly értékesnek tartotta a detektív tapintatos eljárását, hogy ötezer forint külön jutalmat utalt ki számára.

Apróhirdetések

Adás-vétel

Hangverseny zongora, jó állapotban eladó. Lakatos, Oradea, Tudor Vladimirescu No. 27.

Alkalmi házvétel
Olosig központban 2000 m² telkű több lakásos bérház 96.000 lei jövedelemmel 730.000 leiért sürgősen eladó. Horváth ingatlaniroda Oradea, Reg. Ferdinand 16.

Eladó
zongora, jég szekrény, diványterítő. Oradea, Str. Delavrancea No. 24

Veszek
mindenféle újságpapírt, könyvet, üvegeket, ócska férfi ruhákat, mindenféle ócskaságot és jímlo mot. Cim: Klein Dezső, Oradea, Str. Budai Deleanu No. 2.

Eladó
egy szőlődaráló és más daráló. Oradea, Strada Pasteur 37. szám

Veszek
aranyat, ezüstöt, briliántot. **Herbst** ékszer-áruház. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Eladó
teljesen új utazó bőrönd, kertészékek, hintaszék és különféle edények eladók. Oradea Str. Alexandri Nr. 32. I. em. balra.

Lakás

Butorozott szobát keresek, csendes, tiszta helyen, lehetőleg nyugdíjasnál. Címeket a kiadóba „Nyugdíjas” jelgére kérek.

Kiadó
június hó elsejére egy szépen butorozott különbejáratu szoba. Oradea, Str. Sztaroveszky 7. sz. Erdeklődni lehet ott az üzletben.

Augusztus 1-ére
Olosigban 2 szobás lakást keres pontos fizető gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban

Két
szoba, konyha, kamra kiadó a Katalin-telepi templom mellett. Oradea, Prága-u. Villany van.

Utcai
outorozott szoba kiadó Oradea, Nicola Jiga-utca 11. szám

2 szoba
konyha, nappalkhelyiség azonnal kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Nagy
pincehelyiség kiadó. — Oradea, Str. Alexandru 13. szám.

Egy
utcai szoba, konyha, spájz kiadó. Oradea, N. Zsiga 50. szám.

Három- és kétszobás
fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Erdeklődni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 2. szám.

3 vagy 2 szobás lakás
complett kiadó azonnal Oradea, Str. Principele Mihai 6.

Egy
és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám.

Különféle

Előkelő
cég keres ismeretséggel bíró ügyvédet (ügynőköket) állandó foglalkozásra és jó keresettel Oradeán és Bihar megye községeiben. — Ajánlatok „Állandó kereset” alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek

Jó karban
levő rövid zongorát bérbevennék. Dr Solyom, Oradea, Bulevardul Reg. Ferdinand 44.

Malmi hengerek
rovátkolását vállalom jutányos árban. Kovácsik, Oradea, Str. Vasile Conta 25. Telefon: 26-22. szám.

Baile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

Borsec
fürdői villában az előszezonban 500/0-os kedvezményt adok. Értekezhetni: Kiss Endréné, Oradea, Str. 20 Aprilie No. 20.

Oktatás

Hathetes
szövegtanfolyam kezdődik június 1-én a Szent Vince intézetben. Elmélet és gyakorlat naponta délután 4—8 óráig. Tanítja Podolcsák József. Házi szövegszekek is nála rendelhetők meg. Telefon 1612.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
menne idősebb asszony vidékre. Burik I-né, Oradea, Str. Cioregariu 11. szám. (Házmaster)

Kertmunkához
értő középkorú hetes azonnal felvétetik. Oradea, Bulv. Bucurestilor 3. szám.

Felsőruha
varrónót keresek azonnainra. Oradea, Strada I. Ciordas 38.

Cukorkaüzlethe
románul jól beszélő kiadószolgálatot és egy kifutóleány felvétetik. Petrovici cukorkagyár, Oradea, Str. Alexandru 28. szám.

LEGUJABB

XI. Pius pápa rádióüzenete az Eucharisztikus Világkongresszusnak

A francia sajtó elismerő méltatása a világyűlésről és Imrédy Béla magyar minisztereinökről

Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa vasárnap délelőtt negyed 11 órakor mondja el rádióüzenetét az Eucharisztikus kongresszus résztvevői számára. Ugyanakkor áldást is oszt. A beszédet a Szentatya Castel Gandolfo-i dolgozószobájában mondja el latin nyelven.

Párizsból jelentik: A sajtó továbbra is nagy figyelmet szentel a budapesti Eucharisztikus Kongresszusnak. A lapok részletesen beszámolnak a katonák és frontharcosok miséjéről és élénk örömmel veszik tudomásul, hogy a misét Gerlier bíboros, lyoni érsek végezte. Kiemelik a lapok, hogy ezzel a bíboros személyén keresztül egész Franciaországot nagy megtiszteltetés érte. A francia közvélemény — ugymond — kellőképpen értékeli ennek a horderejét. Foglalkoznak a lapok Hlond lengyel bíboros beszédével és kiemelik azt a mondatát, amely szerint Magyarország Európa közepén ma is bátyként áll őrt a kommunista és keresztényellenes tanok veszélyével

szemben. A jobboldali sajtó a pénteki nap nagy eseményének Imrédy minisztereinök beszédét tekinti. Az „Epoque“ Imrédyt a fiatal Barreshez, Salazarhoz és a fiatal Bonaparte tábornokhoz hasonlítja.

— Egyesek — írja a lap — diktátornak nevezik, én aszkétát látok benne. Imrédy nem olyan minisztereinök, mint a többi. Nem politikai kombinációkra épít, hanem megérti a népet is és igazi építő erő rejlik benne. Meg kell értenünk, hogy a magyar minisztereinöknek a nagygyűlésen való tüntetés nélküli részvétele milyen nagy jelentőséggel bír.

A „Petit Journal“ szerint Imrédy mesteri, keresztény és megkapó beszédével nemcsak hithű katolikusként, de nagy államférfinak is bizonyult, aki képes megérteni a vallási és szellemi erők nagy szociális jelentőségét. Új és ragyogó vallomás volt ez a hivatalos Magyarország szándékairól és visszatükrözi a magyar nemzet szellemét.

Zavar támadt a csehszlovákiai angol megfigyelők körül

Prágában kedvezőtlenül fogadták Strang kiküldetését. Egyezkedés egy nemzetközi vizsgálóbizottság összeállításáról

Londonból jelentik: Az angol megfigyelők kiküldetését kedvezőtlenül fogadták Prágában. Ez az angol külügyi hivatalban olyan kellemetlen hatást gyakorolt, hogy illetékes helyen kijelentették, hogy Strang nem tárgyal a prágai kormánnyal. Strang, aki az angol katonai attasé kíséretében beutazta pénteken a szudéta német területet, a „Prager Tagblatt“ számára a következő nyilatkozatot tette:

— Semmiféle politikai küldetésem nincs. Csak a külügyi hivatal belső ügyéről van szó. Itt tartózkodásom alatt az angol követség tagjain kívül senkivel sem találkozom. Valószínű, hogy szombaton már tovább utazom Berlinbe.

Prágából jelentik: Jólétesült körök szerint az angolok által javasolt vizsgálóbizottság kiküldetése körül váratlan nehézség merült fel. A csehek ugyan elfogadták a bizottság kiküldetését, de

a németek azt követelték, hogy az angol megbízottak mellett német tagok is legyenek a bizottságban. Ez ellen a cseh kormány igen élénken tiltakozott, mert bár az egész vizsgálóbizottság a csehszlovák állam szuverenitását érinti, a németeknek a bizottságban való részvétele a szuverenitás sérelmét egészen kielezi.

Az angolok erre újabb ajánlattal azt javasolták, hogy a bizottságban az angolok mellett svájci, holland és svéd megfigyelők vegyenek részt. A németek erre azt kívánták, hogy olasz megfigyelő is legyen a bizottságban.

Az ügyben szombat délelőtt még folytak a megbeszélések. A képviselőház keddre kitűzött ülésének elhalasztása és Strang megérkezése között kapcsolatot vélnek tudni Prágában. Úgy tudják, hogy Strang Berlinből Varsóba is utazik.

Berlin szerint: a cseh kihívások nem szünetelnek

Berlinből jelentik: A reggeli lapok megállapítják, hogy a cseh provokációk a prágai német követ csütörtöki és pénteki írásbeli tiltakozásai ellenére sem szünetek meg. A Berliner Lokalanzeiger megállapítja, hogy a cseh kormány részéről a német tiltakozásra tett ígéreteket nem tartották be. A cseh repülőgépek továbbra is folytatják kihívó tevékenységüket, továbbra is megengedik nekik, hogy német területre merészkedjenek. A cseh kormány egyetlen intézkedést sem vont vissza azoknak a sorából, amelyek az országot valóságos haditerületté változtatták. Prága tehát fegyveresen és közvetlenül fenyegeti a békét. A Berliner Tageblatt azt veti a prágai kormány szemére, hogy nem tud parancsolni, illetve nem engedelmessékednek neki. A lap ezt írja:

— Igen kézenfekvő az eseményekből a végső következtetés: vagy a kormánynak nincs befolyása a katonaságra, vagy a katonai felsővezetésnek nincs befolyása az alárendelt szervekre. Bár az is lehet, hogy a katonai közigazgatás nyilatkozatai valótlanúságokon alapulnak. Bár-

hogyan álljon a helyzet, az eseményekből arra lehet következtetni, hogy Prágában nem áll fent többé olyan tekintély, mely képes lenne arra, hogy a legveszélyesebb kilengéseket megakadályozza

A PRÁGAI KORMÁNY A LAKOSSÁGOT FIGYELMEZTETI, HOGY A LAKOSSÁG TARTSA TÁVOL MAGÁT A KATONAI INTÉZKEDÉSEK HELYEITŐL

Prágából jelentik: Szombat reggel hivatalos figyelmeztetés jelent meg a lapokban, hogy a lakosság igyekezzék távortartani magát olyan helyektől, ahol katonai intézkedéseket hajtottak végre és különösen attól tartózkodjanak, hogy megközelítsék a katonai őrszemeket. Ugyanazok hivatalos jelentés közli, hogy azokat a gépkocsikat, amelyeket az utóbbi napokban katonai célokra igénybevettek, felszabadulásuk után megfelelő állapotban adják vissza tulajdonosaiknak.

Csak ebből a közleményből derül ki, hogy Prágában a gépkocsikat katonai célokra elre-

Főtisztelendő Plébánia Hivatal

Tisztelettel értesitem az öcszes Főtisztelendő plébánia hivatalokat és más egyházi intézményeket, hogy férjem halála után nagymultú építési irodájának vezetését sajátmagam vetem át és azt férjem általánosan ismert, becsületes munka-személyében kipróbált szakembereimmel és tökéletes szakmai felszereléssel irányítom. Továbbra is elvállalok és végrehajtok mindenféle szakmába vágó munkálatot, ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tartozni. Megkeresésre, saját költségemen szakemberem a helyszínre utazik. További részletes tájékoztatást kér

ÖZV. BALINT DÁNIELNÉ

Oradea, Vasile Conta 20.

Elfogták a mexikói fölkelés vezérét

San Antonio-ból jelentik: A mexikói határról érkezett hírek szerint a kormánycsapatok elfogták Cedillo tábornokot, a pár napja kitört fölkelés vezérét.

Ismét megkezdődnek az olasz-francia tárgyalások?

Londonból jelentik: A „Times“ római levelezője szerint, minthogy a francia kormány kész a pyrrenensi határokat elzárni, Rómában ismét az olasz-francia megbeszélések újrafelvételéről beszélnek.

Lengyel parlamenti tagok látogatása Magyarországon

Makóról jelentik: A lengyel törvényhozás 15 tagja Romániából jövet Mezőhegyesre érkezett. Megtekintették az állami ménésbirtokot, majd Makóra utaztak. A makói polgármester lakomáján az egyik lengyel képviselő magyarul mondott üdvözlő beszédet, majd Rdukolvszky, a lengyel szenátus alelnöke, a lengyel-magyar barátságot hangoztatta. A lengyel vendégek Makóról Szegedre utaztak.

Levegőbe röpillt az odesszai kikötő lőszerraktára

Moszkvából jelentik: Az odesszai kikötőben levegőbe repült egy lőszerraktár. Tíz ember meghalt, negyven megsebesült. A hatóságok arra gyánakszanak, hogy merénylet történt. Ustenszky, a belügyi népbiztonság vezetője, a helyszínre érkezett és személyesen folytatja a vizsgálatot. Eddig több letartóztatás történt.

SPORTHIREK

A RAPID FC AZ ELSŐ SZÁMÚ ROMÁN CSAPAT A KK-BAN. București. Saját tud. A román futbalszövetség péntek esti ülésén úgy határozott, hogy a Középeurópai Kupa-mérkőzésekben Romániát a Rapid FC és a Ripensia fogja képviselni. A Rapid FC lesz az első számú s a Ripensia a második számú román csapat. A Rapid tehát az FC Milanoval, a Ripensia pedig az Újpesttel kerül össze. Román részről bíróknak a következőket ajánlották: dr Teofil Morariu (Oradea), dr Gabriel Russu (Cluj) és Denis Xilando (București). A Román Futbalszövetség megállapodott két București-ben lejátszandó román-magyar mérkőzésben is. Október 15-én Románia B.) — Magyarország B., október 16-án pedig Románia — Magyarország.

Összeállították a Kuba elleni válogatottat. București-ből jelentik: A következő csapat játszva Románia első világbajnoki mérkőzését: Pavlovici — Bürger, Felecan I. — Vintila, Rasinaru, Rofinszki — Bindea, Kovács, Barátky, Bodola, Dobay. Ezenkívül még a következő hét játékos utazik a VB-ra: Szadovszki, Chiroiu, Barbulescu, Dobra, Moldoveanu, Praszler, Bogdan. Kiesett a keretből David, Wetzer II., Nagy és Brandabura.

Németország—Magyarország 1:0. Budapestről jelentik: Pénteken kezdődött meg a két ország közötti Davis Cup mérkőzés. Az első két egyes: Henkel (német)—Dallós (magyar) 6:4, 11:9, 6:0, Gábory (magyar)—Metaxa (német) 7:5, 6:4, 4:6, 2:6, 1:3 állásnál sötétség miatt félbeszakadt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtegyógépen Oradea, Str. Regale Carol II. No. 5.